

ՀՀ ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ ՄԱՐՏՈՒՆԻ ՀԱՄԱՅՆՔԻ
ԾՈՎԻՆԱՐ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐՈՒՄ ԴՊՐՈՑԻ ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ
ՏԵՂԱԿԱՊՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

(ԼՐԱՄՇԱԿՎԱԾ ՏԱՐԲԵՐԱԿ)

Նախաձեռնող՝
«Լուր» ՍՊԸ
ՇՄԱԳ հաշվետվության մշակող՝
«Էկոնոմ Էկո ՍՊԸ»

Երևան, 2025

Բովանդակություն

4

1. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ.....	5
2. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄՈՏԵՑՈՒՄՆԵՐԸ ԵՎ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ	5
3. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՆՈՐՄԱՏԻՎԱԻՐԱՎԱԿԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ	7
4. ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐԸ	14
4.1. Նախատեսվող գործունեության համառոտ բնութագիրը.....	14
4.2. Ճարտարապետական և տեխնոլոգիական լուծումներ.....	14
4.3. Ջրամատակարարում և ջրահեռացում	19
4.4. Գազամատակարարում, ջեռուցում և օդափոխություն	21
4.5. Բարեկարգում և կանաչապատում.....	22
4.6. Շինարարական և ապամոնտաժման աշխատանքների կազմակերպում.....	23
4.7. Հիմնական մեքենա-մեխանիզմներ ու շինարարական անձնակազմ.....	26
4.8. Քանդման և հողային աշխատանքներ , օգտագործվող բնառեսուրսներ.....	27
5. ԵԼԱԿԵՏԱՅԻՆ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ	30
5.1. Տարածքի աշխարհագրական դիրքը և բնակլիմայական պայմանները.....	30
5.2. Բուսական և կենդանական աշխարհ.....	36
5.3. Հողօգտագործում և հողային ռեսուրսներ.....	36
5.4. Պատմամշակութային հուշարձաններ.....	37
6. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԿԱՆԽԱՏԵՍՎՈՂ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.....	41
6.1. Օդային ավազանի աղտոտում	41
6.2. Ջրօգտագործում և ջրային համակարգերի վրա ազդեցություն	45
6.3. Թափոնների առաջացում և կառավարում.....	46
6.4. Աղմուկի և թրթռումների ազդեցություն.....	47
6.5. Ազդեցություն պատմամշակութային հուշարձանների վրա.....	48
6.6. Աշխատանքի անվտանգություն.....	49
7. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ	51
7.1. Շրջակա միջավայրի պահպանություն և մեղմացնող միջոցառումները.....	51
7.2. Մոնիտորինգ.....	52
8. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ	53

9. ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ	55
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԻՐԱՎՈՆՔՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆ	56
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ (ԲԿՊ).....	59
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ՊԼԱՆ	66
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ, ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿ , ԱՎԱԳԱՆՈՒ ՀԱՄԱՁԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԼՍՄԱՆ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐ.....	69
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5. ԿԱՆԱԶԱՊԱՏՄԱՆ ՍԽԵՄԱ.....	75
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6. ԳՈՐԾՈՂ ԴՊՐՈՑԻ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐ	76
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 7. ԴՊՐՈՑԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱՏԱԿԱԳԻԾ	78
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 8. ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՍԽԵՄԱ.....	79
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 9. ՊԵՏԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԻ ՎՃԱՐՄԱՆ ԱՆԴՈՐՐԱԳԻՐ.....	80

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Պատվիրատու

- Հայաստանի Տարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏԶՀ)

Նախաձեռնող`

- «Լուք» ՍՊԸ, Հեռ. 077767713, հասցե . ք.Երևան, Բաղրամյան 23 շենք, 26 բն.
- էլ. Հասցե՝ archlookschoo@gmail.com

ՇՄԱԳ հաշվետվության մշակող`

- «Էկոնոմ Էկո» ՍՊԸ . Հեռ. +374 93 40 18 40
- էլ. հասցե՝ economecoeia@gmail.com

Կառուցապատվող տարածքի գտնվելու վայրը

- Գեղարքունիքի մարզի, Մարտունու համայնքի, Ծովինար բնակատեղի

Հողատարածքի մակերեսը

- 2.3 հա

Դպրոցի նախագծային հզորությունը

- 576 աշակերտական տեղի

1. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Սույն հաշվետվությունը մշակված է Գեղարքունիքի մարզի, Մարտունու համայնքի, Ծովինար բնակատեղիի միջնակարգ դպրոցի կառուցման համար, որի պատվիրատուն հանդիսանում է Հայաստանի Տարածքային զարգացման Հիմնադրամը (ՀՏՀՀ): Նախատեսվող գործունեության նախագծային աշխատանքներն իրականացվել են «Լուր» ՍՊԸ-ի կողմից:

Նախատեսվող տվյալ գործունեության իրականացումը ենթադրում է բնապահպանական ազդեցության գնահատման իրականացում համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների: Նախատեսվող գործունեության աշխատաքային նախագծի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվությունը մշակված է «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի և բնապահպանական ոլորտի այլ նորմատիվատեխնիկական ակտերի համաձայն:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի 2014թ. հունիսի 21-ի ՀՕ 110-Ն (փոփոխությունները 2023թ. մայիսի 3) 12-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 8-ի «ա» ենթակետի համաձայն, նախատեսվող գործունեության նախագծային փաստաթղթերը ենթակա են շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության:

2. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄՈՏԵՑՈՒՄՆԵՐԸ ԵՎ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման նպատակն է բացահայտել նախատեսվող գործունեության իրականացման ընթացքում կանխատեսվող բնապահպանական ազդեցությունները (շրջակա միջավայրը աղտոտող վնասակար նյութեր, թափոններ և այլ գործոններ), վերլուծել ու գնահատել դրանք, ցույց տալ, որ հնարավոր բացասական ազդեցությունների կանխարգելման, չեզոքացման և/կամ նվազեցման համար նախատեսված են անհրաժեշտ միջոցառումները: Գնահատման նպատակն է նաև նույնականացնել հնարավոր սոցիալական ազդեցությունները և օգուտները:

Նախատեսվող գործունեության ՇՄԱԳ հաշվետվությունն իրականացվել է ՀՀ օրենսդրության, մեթոդական և կարգավորող ընթացակարգերի պահանջներին համապատասխան, որում օգտագործվել են հետևյալ տեղեկատվական աղբյուրները.

- նախատեսվող գործունեության աշխատանքային նախագիծը և դրա իրականացման համար հիմք հանդիսացող փաստաթղթերը,
- նախատեսվող գործունեության տարածք դաշտային այցերի ընթացքում հավաքագրված տվյալներն ու տեղեկատվությունը,
- տվյալ տարածքի վերաբերյալ վերլուծությունները, քարտեզները, լուսանկարները:

- շահագրգիռ կողմերի հետ բանակցություններն ու քննարկումները:

Գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության փուլում իրականացվել են հետևյալ աշխատանքները.

- աշխատանքային նախագծի հիման վրա նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության մշակում,
- շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության վերաբերյալ հանրային քննարկումների անցկացում,
- բնապահպանական փորձաքննության նպատակով նախատեսվող գործունեության ՇՄԱԳ հաշվետվության ներկայացում (ներառյալ՝ հանրային լսումների արձանագրությունն ու մասնակիցների ցանկը) Շրջակա միջավայրի նախարարության «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ:

3. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՆՈՐՄԱՏԻՎԱԻՐԱՎԱԿԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին օրենսդրությունը բաղկացած է ՀՀ սահմանադրությունից, Հայաստանի Հանրապետության մասնակցությամբ միջազգային պայմանագրերից, «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքից և նրանից բխող ենթաօրենսդրական ակտերից, բնապահպանական ոլորտին առնչվող ավելի քան 30 ՀՀ օրենքներից, ինչպես նաև իրավական այլ ակտերից:

Քաղաքաշինության ոլորտի համար առավել կիրառելի ազգային բնապահպանական քաղաքականությունները և օրենսդրական կարգավորիչ հիմքերն ներկայացված են ստորև.

- **ՀՀ Սահմանադրություն** (2015). 10-րդ հոդվածը սահմանում է, որ ՀՀ ընդերքը և ջրային ռեսուրսներ հանդիսանում են պետության բացառիկ սեփականությունը, իսկ հոդված 12-ը՝ պետության խթանիչ դերը շրջակա միջավայրի պահպանության, բարելավման, վերականգնման և բնական պաշարների ողջամիտ օգտագործման գործընթացում՝ հաշվի առնելով կայուն զարգացման սկզբունքները և պատասխանատվությունն ապագա սերունդների առջև, ինչպես նաև յուրաքանչյուր ոքի պարտավորությունը շրջակա միջավայրի պահպանման գործընթացում:
- **ՀՀ Օրենքը Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին (2014)** (Հոդված 14, կետ 6, հոդված 16) պահանջում է իրականացնել ծրագրերի բնապահպանական գնահատում, գնությունն ու ըստ կատեգորիաների դասակարգում կախված գործունեության ձևից, ինչպես նաև ենթարկել պետական փորձաքննության և ստանալ փորձագիտական եզրակացություն:
- **«ՀՀ հողային օրենսգիրք»** (2001) - սահմանում է պետական, այդ թվում՝ տարբեր նպատակային նշանակության (գյուղատնտեսական, շինարարական, արդյունաբերական և այլ նպատակներով) հողերի օգտագործման դրույթները:
- **«ՀՀ Զրային օրենսգիրք»** (2002)
- **«Զրի ազգային քաղաքականության հիմնադրույթների մասին»** ՀՀ օրենք
- **«ՀՀ Զրի ազգային ծրագրի մասին»** ՀՀ օրենք (2006)
- **«Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին»** ՀՀ օրենք (2006)
- **«Հողերի օգտագործման և պահպանման նկատմամբ վերահսկողության մասին»** ՀՀ օրենք (2008)
- **«Թափոնների մասին»** ՀՀ օրենքը (2004) կարգավորում է թափոնների հավաքման, փոխադրման, պահման, մշակման, օգտահանման, հեռացման, ծավալների կրճատման և դրանց հետ կապված այլ հարաբերությունների, ինչպես նաև մարդու առողջության և

շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելման իրավական և տնտեսական հիմքերը:

- **ՀՀ Օրենքը Մթնոլորտային Օդի Պահպանության մասին** (ընդունված 1994թ. և լրամշակված 2022թ.) - կարգավորում է մթնոլորտային օդի պահպանության իրավական և կազմակերպական հիմքերը՝ ուղղված մթնոլորտային օդի որակի պահպանությանը, մարդու առողջության և շրջակա միջավայրի համար բարենպաստ մթնոլորտային օդի որակի ապահովման նպատակով՝ մթնոլորտային օդի պահպանության բնագավառում հասարակական հարաբերությունները:
- **ՀՀ Օրենքը Բնապահպանական Վերահսկողության մասին (2005)** կարգավորում է ՀՀ-ում պետական վերահսկողության կազմակերպումը տնտեսվարող սուբյեկտների կողմից բնապահպանական օրենսդրության և ՇՄԱԳ փորձագիտական եզրակացության պահանջների կատարման վերաբերյալ:
- **ՀՀ Օրենքը Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին (2000)** կարգավորում է տնտեսական գործունեության վերահսկողության ստուգայցերի իրականացման արարողակարգերը:
- **ՀՀ Օրենքը Քաղաքաշինության մասին (1998)** (Հոդվածներ 13, 14, 15, 16, Գլուխ 6) կարգավորում է շինարարական գործընթացի կազմակերպումը, պահանջում է նախատեսվող գործունեության մասին տեղակատվության հրապարակումը և նախագծման փուլում հանրության մասնակցությունը: Քաղաքաշինության ոլորտում բնապահպանական նորմերի և նորմատիվային փաստաթղթերի կիրառումն ապահովվում է Քաղաքաշինարարության նախարարի ՀՀ ՇՆ 10-01-2014 Շինարարությունում, նորմատիվ փաստաթղթերի համակարգ. Հիմնական դրույթներ Շինարարական նորմերը հաստատելու մասին N65-Ն հրամանով (8 ապրիլի 2014):
- **ՀՀ Օրենքը Պատմության և մշակութային անշարժ հուշարձանների ու պատմական միջավայրի պահպանության և օգտագործման մասին (1998թ.)** սահմանում է իրավական և քաղաքական հիմքեր ՀՀ-ում մշակութային և պատմական հուշարձանների օգտագործման համար և կարգավորում է հարաբերությունները պահպանության և օգտագործման միջև: Այն նկարագրում է նոր հուշարձանի հայտնաբերման դեպքում կիրառվող ընթացակարգերը, սահմանում է հուշարձանների պետական գրանցման կանոնները, դրանց շուրջ պահպանման գոտու գնահատումը, և պատմամշակութային արգելավայրերի ստեղծումը:
- **ՀՀ Օրենքը Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին (2006թ.)** սահմանում է Հանրապետության համալիր կամ առանձին բնական օբյեկտների, ինչպես նաև բնության հատուկ պահպանվող տարածքների էկոհամակարգերի զարգացման, վերականգնման, պահպանման, վերարտադրության և օգտագործման իրավական հիմքերը և պետական քաղաքականության հարաբերությունները: Համաձայն օրենքի բնության հատուկ պահպանվող տարածքները ըստ նշանակության դասակարգվում են

միջազգային, հանրապետական և տեղական կարևորության տարածքների, ըստ կատեգորիայի՝ պետական արգելոցի, ազգային պարկի, պետական արգելավայրի և բնության հուշարձանի:

- **ՀՀ Օրենքը Բուսական աշխարհի մասին (1999թ.)** սահմանում է ՀՀ պետական քաղաքականությունը բուսական աշխարհի պահպանման, պաշտպանության, օգտագործման և վերարտադրության ոլորտներում: Օրենքը սահմանում է բուսական աշխարհի պետական գույքագրման և պետական մշտադիտարկման իրականացման նպատակները, բուսական աշխարհի Կարմիր գրքի կազմման պահանջները և մոտեցումները, բուսական աշխարհի օգտագործման պայմանները, օգտագործման իրավունքից զրկելու պայմանները, բուսական աշխարհի պահպանման դրույթները և տնտեսական գործիքները բուսական աշխարհի ռեսուրսների կայուն օգտագործման և մշտադիտարկման համար:
- **ՀՀ Օրենքը Կենդանական աշխարհի մասին (2000թ.)** սահմանում է ՀՀ պետական քաղաքականությունը կենդանական աշխարհի պահպանման, օգտագործման և վերարտադրության ոլորտներում: Օրենքը սահմանում է կենդանական աշխարհի ուսումնասիրությունների, պետական մշտադիտարկման, պետական գույքագրման նպատակները, կենդանական աշխարհի Կարմիր գրքի կազմման սկզբունքները, կենդանատեսակների օգտագործման պայմանները, օգտագործման իրավունքից զրկելու հիմքերը, կենդանիների պահպանման դրույթները, և կենդանական աշխարհի ռեսուրսների կայուն օգտագործման և մշտադիտարկման տնտեսական գործիքները:
- **ՀՀ Օրենք Սեյսմիկ պաշտպանության մասին (12 հունիս, 2002 թ.)** սահմանում է ՀՀ սեյսմիկ պաշտպանության բնագավառի կազմակերպման հիմնադրույթները և կարգավորում է դրա հետ կապված հարաբերությունները:
- **ՀՀ Քաղաքաշինության մասին օրենք (05 մայիս, 1998 թ.)** սահմանում է Հայաստանի Հանրապետությունում քաղաքաշինական գործունեության հիմնադրույթները և կարգավորում այդ գործունեության հետ կապված հարաբերությունները:
- **ՀՀԸՆ 31-01-2014 «Բնակելի շենքեր. մաս I. Բազմաբնակարան բնակելի շենքեր»** շինարարական նորմերը հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության նախարարի 2001 թվականի հոկտեմբերի 1-ի N 82 հրամանում փոփոխություն կատարելու մասին
- **ՀՀ Քաղաքաշինության նախարարի հրաման N11- Ն «Շինարարական արտադրության կազմակերպման աշխատանքների կատարում Շինարարական նորմերը հաստատելու մասին» (14 հունվար 2008) (Գլուխ IX):**
- **ՀՀ Քաղաքաշինության նախարարի հրաման N 44** Շինարարության որակի տեխնիկական հսկողության իրականացման հրահանգ (28 ապրիլի 1998) պահանջում է շինարարությանը վերաբերվող բոլոր նորմերի և ստանդարտների կիրառումը տնտեսվարող սուբյեկտի կողմից:

- **ՀՀ Կառավարության որոշում N 121-Ն** «Հայաստանի Հանրապետությունում վտանգավոր թափոնների գործածության գործունեության լիցենզավորման կարգը հաստատելու մասին» (2003) սահմանում է ՀՀ-ում վտանգավոր թափոնների գործածության գործունեության լիցենզավորման պայմանները և կարգավորվում է դրա հետ կապված հարաբերությունները:
- **ՀՀ Կառավարության որոշում N 108-Ն (2018 թ.)** «Բնակավայրերի կանաչ գոտիների չափերին և տեսակային կազմին ներկայացվող պահանջները սահմանելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2008 թվականի հոկտեմբերի 30-ի N1318-Ն որոշումը ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» սահմանվում է քաղաքային և գյուղական բնակավայրերի կանաչ գոտիների չափերը՝ ըստ բնակավայրի տարածքի, կանաչ գոտիների տեսակները և կանաչապատման տարրերի տեսակային կազմը (տեսականին)՝ ըստ գոտիականության, ինչպես նաև կանաչ գոտիների անտառների պահպանությանն ու արդյունավետ օգտագործմանը ներկայացվող պահանջները:
- **ՀՀ Կառավարության որոշում N 1059-Ա** (սեպտեմբերի 25, 2014 թ.) «Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների ռազմավարությունը, պահպանության և ռազմավարության բնագավառում պետական ծրագիրը և միջոցառումները հաստատելու մասին» հաստատում է ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքների ռազմավարությունը, պահպանության և օգտագործման բնագավառում պետական ծրագիրը՝ համաձայն հավելվածի 1-ի և Հայաստանի բնության հատուկ պահպանվող տարածքների պահպանության և օգտագործման բնագավառի 2014-2020 թվականների պետական ծրագրի միջոցառումները՝ համաձայն N 2 հավելվածի:
- **ՀՀ կառավարության N 1404-Ն որոշում** 02.11.2017թ. «Հողի բերրի շերտի հանման նորմերի որոշմանը և հանված բերրի շերտի պահպանմանն ու օգտագործմանը ներկայացվող պահանջները սահմանելու և ՀՀ կառավարության 20.07.2006.N 1026-Ն որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին»
- **ՀՀ կառավարության N781-Ն որոշում** (31.07.2014թ.) «ՀՀ բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության և բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման կարգը սահմանելու մասին»
- **ՀՀ կառավարության N1504-Ն որոշում** 25.12.2014թ. «Պետական միջոցների հաշվին կառուցվող (վերակառուցվող, նորոգվող) օբյեկտներում էներգախնայողության եվ էներգաարդյունավետության բարձրացմանն ուղղված միջոցառումների կիրառման մասին»
- **ՀՀ կառավարության N426-Ն որոշում** 12.04.2018թ. «Նոր կառուցվող բնակելի բազմաբնակարան շենքերում, ինչպես նաև պետական միջոցների հաշվին կառուցվող (վերակառուցվող, նորոգվող) օբյեկտներում էներգախնայողության և էներգաարդյունավետության տեխնիկական կանոնակարգը սահմանելու մասին»

- **ՀՀ կառավարության որոշում 967-Ն ՀՀ** (14 օգոստոս, 2008 թ. «Բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին») հաստատում է ՀՀ-ում բնության հուշարձանների ցանկը՝ ըստ հավելվածի:
- **ՀՀ կառավարության որոշում N 71-Ն** «Հայաստանի Հանրապետության կենդանիների Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին» (հունվարի 29, 2010 թ.) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության կենդանիների Կարմիր գիրքը՝ համաձայն հավելվածի:
- **ՀՀ կառավարության որոշում N72-Ն** «Հայաստանի Հանրապետության բույսերի Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին որոշումը» (հունվարի 29, 2010 թ.) հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության բույսերի Կարմիր գիրքը՝ համաձայն հավելվածի:
- **ՀՀ կառավարության որոշում 596-Ն** (19 մարտ, 2015 թ.) ՀՀ-ում «Կառուցապատման նպատակով թույլտվությունների և այլ փաստաթղթերի տրամադրման կարգը հաստատելու և ՀՀ կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» սահմանում է կառուցապատման նպատակով թույլտվությունների և այլ փաստաթղթերի տրամադրման կարգը՝ համաձայն N1 հավելվածի:
- **ՀՀ կառավարության որոշում 426-Ն** (12 ապրիլի, 2018 թ.), «Նոր կառուցվող բնակելի բազմաբնակարան շենքերում, ինչպես նաև պետական միջոցների հաշվին կառուցվող (վերակառուցվող, նորոգվող) օբյեկտներում էներգոխնայողության և էներգոարդյունավետության տեխնիկական կանոնակարգը սահմանելու մասին», որը սահմանում է համապատասխան տեխնիկական կանոնակարգի՝ համաձայն հավելվածի:
- **ՀՀ տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարի հրաման N-1243-Ն** (30 նոյեմբերի, 2015 թ.) «Սեյսմիկ պաշտպանության բնագավառի հատուկ և կարևոր նշանակության օբյեկտները սահմանելու մասին», որը սահմանում է սեյսմիկ պաշտպանության բնագավառի հատուկ և կարևոր նշանակության օբյեկտները՝ համաձայն հավելվածի:
- **ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի հրաման N 102-Ն** (28 դեկտեմբեր, 2020 թ.) ՀՀՇՆ 20.04-2020 «Երկրաշարժադիմացկուն շինարարության նախագծման նորմեր» շինարարական նորմերը հաստատելու և ՀՀ քաղաքաշինության նախարարի 2006 թվականի փետրվարի 3-ի N 24-Ն հրամանն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին հաստատում է ՀՀՇՆ 20.04-2020 «Երկրաշարժադիմացկուն շինարարություն. Նախագծման նորմեր» շինարարական նորմերը՝ համաձայն հավելվածի:
- **ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի հրաման N 24-Ն** (03.02.2006) ՀՀՇՆ II-6.02-2006 «Սեյսմակայուն շինարարություն. նախագծման նորմեր» շինարարական նորմերը հաստատելու մասին»
- **ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի հրաման N 49-Ն** (24.03.2016) «Հայաստանի Հանրապետության պետական հանրակրթական դպրոցների սեյսմիկ անվտանգության բարելավման 2015-2030 թվականների ծրագրի շրջանակներում իրականացվող դպրոցական շենքերի ուժեղացման և նորի կառուցման համար

Հայաստանի Հանրապետությունում գործող շինարարական նորմերով թույլատրելի առավել բարձր պահանջներ և պայմաններ կիրառելու մասին»

- **ՀՀ առողջապահության նախարարի հրաման N 15-Ն** (28.03.2017) «Հանրակրթական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատություններին ներկայացվող պահանջներ» N 2.2.4-016-17 սանիտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարի 2002 թվականի փետրվարի 11-ի N 82 հրամանն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին»
- **ՀՀ առողջապահության նախարարի հրաման N15-Ն** (19.09.2012) «Կազմակերպություններում աշխատողների սանիտարակենցաղային սենքերի» N 2.2.8-003-12 սանիտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու մասին»
- **ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի հրաման N 103-Ա ՀՀՇՆ31-03.01-2014** «Հանրակրթական նշանակության շենքեր» շինարարական նորմերը հաստատելու մասին»
- **ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի հրաման N 43-Ա** (05.04.2018) «Բնակչության սակավաշարժ խմբերի և հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար շենքերի և շինությունների մատչելիության ապահովման նախագծման կանոնների հավաքածուին հավանություն տալու մասին» (<https://www.minurban.am/storage/Normative/43-A.pdf>):
- **ՀՀ կառավարության որոշում 438** (20 ապրիլի, 2002 թ.) «Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական հաշվառման, ուսումնասիրման, պահպանության, ամրակայման, նորոգման, վերականգնման և օգտագործման կարգ հաստատելու մասին» հաստատում է պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական հաշվառման, ուսումնասիրման, պահպանության, ամրակայման, նորոգման, վերականգնման և օգտագործման կարգը:

Միջազգային համաձայնագրեր.

- ՄԱԿ-ի «Կլիմայի փոփոխության մասին» շրջանակային կոնվենցիա (Նյու Յորք)
- «Կենսաբանական բազմազանության մասին» կոնվենցիա (Ռիո-դե-ժանեյրո)
- «Եվրոպայի վայրի բնության և բնական միջավայրի պահպանության մասին» կոնվենցիա (Բեռն)
- «Միջազգային կարևորության խոնավ տարածքների մասին, հատկապես որպես ջրաթռչունների բնակավայր» կոնվենցիա (Ռամսար.)
- «Միգրացվող վայրի կենդանիների տեսակների պահպանության մասին» կոնվենցիա (Բոնն)
- «Անհետացման եզրին գտնվող վայրի կենդանական ու բուսական աշխարհի տեսակների միջազգային առևտրի մասին» կոնվենցիա (CITES) (Վաշինգտոն)
- Լանդշաֆտների եվրոպական կոնվենցիա (Ֆլորենցիա)

- «Համաշխարհային մշակութային և բնական ժառանգության պահպանության մասին» կոնվենցիա (Փարիզ.)
- «Կայուն օրգանական աղտոտիչների մասին» կոնվենցիա (Ստոկհոլմ) (2003թ.վավերացվել է ՀՀ կառավարության կողմից)
- «Վտանգավոր թափոնների անդրսահմանային փոխադրման և դրանց հեռացման նկատմամբ հսկողություն սահմանելու մասին» կոնվենցիա (Բազել):

Ուղեցույցներ և ստանդարտներ

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող քաղաքաշինության բնագավառի նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի ցուցակ (2013), որը պարունակում է ՀՀ-ում գործող շինարարական նորմերի համակարգը, այդ թվում՝ տարբեր տիպի աշխատանքների անվտանգության վերաբերյալ:

Բնապահպանական որակի ստանդարտներ, որոնք կիրառվում են ջրային ռեսուրսների, օդի, ինչպես նաև աղմուկի և թրթռումների ազդեցությունը որոշելու համար, մշակված են և կիրառելի են նաև քաղաքաշինարարական ոլորտի համար:

4. ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐԸ

4.1. Նախատեսվող գործունեության համառոտ բնութագիրը

Նախատեսվող գործունեության տարածքը գտնվում է Գեղարքունիքի մարզի Մարտունու համայնքի Ծովինար բնակավայրում:

Հողամասի մակերեսը կազմում 2.3 (հա)՝ համաձայն անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման վկայականի (կադաստրային ծածկագիր՝ 05-052-0067-0016): Անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման վկայականը ներկայացված է Հավելված 1-ում:

Վերջինիս համաձայն ստորև ներկայացվում են տարածքի հետ կապված որոշ տվյալներ, մասնավորապես.

- հողամասի նպատակային նշանակությունը՝ բնակավայրերի,
- գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ հասարակական կառուցապատման,
- գրանցված իրավունքի տեսակը՝ անհատույց օգտագործում:

Ծովինարի միջնակարգ դպրոցը նախատեսվում է կառուցել վերոհիշյալ վկայականի սահմաններում գոյություն հողամասի սահմաններում, որի կառուցումից հետո գոյություն ունեցող դպրոցի շենքը նախատեսվում է ապամոնտաժել:

Ներկայիս գոյություն ունեցող դպրոցը կառուցվել է 1991թ.՝ տիպարային նախագծով: Այն բաղկացած է 2 մասնաշենքերից, որոնք կապված են միմյանց հետ (Տե՛ս հավելված 6-ում): Ուսումնական առաջին մասնաշենքը հատակագծում ունի 18.5x18.5մ առանցքային չափեր, որում ներառված է նաև մարզադահլիճը: Մյուս մասնաշենքը, որը հատակագծում ունի 44x10մ չափեր, կառուցվել է ավելի վաղ և ներկայումս գտնվում է վթարային վիճակում: Դպրոցի ծածկերը հավաքովի ե/բ բազմանցք սալերից են, հիմքերը ժապավենային՝ խամքարաբետոնից, պատերն ունեն 50-75 սմ հաստություն, տանիքը՝ լանջավոր ցինկապատ:

4.2. Ճարտարապետական և տեխնոլոգիական լուծումներ

Նոր կառուցվող դպրոցի ընդհանուր կառուցապատման մակերեսը կազմում է 2.3 հա, որը տեղակայված է լինելու գործով դպրոցի տարածքում: **Գոյություն ունեցող ամենամոտ շինությունները, հասարակական օբյեկտները, ենթակառուցվածքները կարել է տեսնել իրադրային սխեմայում (տես՝ հավելված 10):**

Այն նախատեսված 576 աշակերտի համար՝ բաղկացած է 5 մասնաշենքերից:

Դպրոցի տարածքի ընդհանուր մակերեսը կազմում է 5691.1 մ² :

Նախատեսվող գործունեության նախագծային լուծումները հիմնվել են ՀՀ քաղաքաշինական և նորմատիվ փաստաթղթերի, ՀՀ գործող շինարարական նորմերի վրա, մասնավորապես.

- ՀՀՇՆ 30-01-2023 «Քաղաքաշինություն. քաղաքային և գյուղական բնակավայրերի հատակագծում և կառուցապատում»,
- ՀՀՇՆ 31-03-2018 «Հասարակական շենքեր և շինություններ» շինարարական նորմերը հաստատելու և ՀՀ քաղաքաշինության նախարարի 2001 թ. հոկտեմբերի 1-ի N82 հրամանում փոփոխություն կատարելու մասին:
- ՀՀՇՆ 21-01-2014 «Շենքերի և շինությունների հրդեհային անվտանգություն»
- ՀՀՇՆ 20.04 «Երկրաշարժադիմացկուն շինարարություն»
- ՀՀՇՆ II-0.00-2006 «Հակահրդեհային անվտանգություն. նախագծման նորմեր»
- ՀՀՇՆ VI 13.102-99 «Բետոնյա և երկաթբետոնյան կոնստրուկցիաներ»
- ՇՈՒՄ 2.01.07-85 «Բեռնվաճքեր և ազդեցություններ»
- ՇՈՒՄ 2.03.11-85 «Շինարարական կոնստրուկցիաների պաշտպանություն կորոզիայից»
- ՇՈՒՄ 12-01-2004 «Շինարարության կազմակերպում»
- Այլ նորմեր և կարգավորումներ:

Համաձայն նախագծային լուծումների նոր դպրոցը նախատեսված է 576 աշակերտի համար:

Դպրոցական համալիրի կոնստրուկտիվ սխեման ընտրվել է սեյսմակայուն շինարարության գործող նորմերի և կանոնների համաձայն:

Դպրոցական մասնաշենքերի կոնստրուկցիաները նախատեսված են մոնոլիտ երկաթբետոնե շրջանակներով, իսկ ծածկերը միաձույլ երկաթնետոնից՝ հիմնավորված համապատասխան հաշվարկներով: Պատերը միաձույլ երկաթբետոնից են՝ 20սմ հաստությամբ, որոնք կոշտ կապված են ե/բ շրջանակների հետ և մասամբ ծառայում են որպես դիաֆրագմաներ: Դպրոցի հիմքերի համար հիմնատակ են ծառայելու կավավազային գրունտները, որոնց հզորությունը հասնում է 4 մետրի: Նախատեսվող դպրոցական համալիրն ունի ծավալահատակագծային բարդ ձև, ուստի մասնաշենքերը միմյանցից բաժանված են հակասեյսմիկ կարաններով:

Դպրոցը բաղկացած է 5 մասնաշենքերից, որոնք կազմում են ամբողջական համալիր և առանձնացված են սեյսմիկ կարաններով, ինչը հնարավորություն է ընձեռնում ապահովել մասնաշենքերի սեյսմակայունությունը և օգտագործել ռելիեֆի թերությունները:

- Մասնաշենքեր 1 և 2. այս երկու ուսումնական մասնաշենքեր եռահարկ են, որոնք հանդիսանում են ուսումնական մասնաշենքեր՝ ներառելով դասասենյակները,

լաբորատորիաների համակարգը և գրադարանը (ընդհանուր չափերը՝ 65x17մ՝ 5 մետրանոց միջանցք, ռեկրեացիա):

- Մասնաշենք 3. եռահարկ է, որի առաջին հարկում ճաշարանն է՝ իր սպասարկման գոտիներով: Այս մասնաշենքում են տեղակայված նաև ֆոյեն և հանդիսությունների սրահը (չափերը՝ 21x24մ):
- Մասնաշենք 4. երկհարկ շինություն է, որում ներառված են սպորտդահլիճը սպասարկող համակարգերը՝ մարզիչի սենյակը, հանդերձարանները, ցնցուղարանները, սպորտգույքի սենյակը (չափերը՝ 12x15մ):
- Մասնաշենք 5. մեկ հարկանի շինություն է, որն իրենից ներկայացնում է սպորտդահլիճը՝ 15x24մ չափերով, որի տակ տեղակայված են հրաձգարանը, ձեռնամարտի դահլիճը և սպասարկող սենյակները:

Դպրոցական համալիրն ունի ներքին բակ, որի վրա են բացվում ռեկրեացիոն գոտիների պատուհանները և պատշգամբները, և այն անմիջապես կապված է նաև ճաշարանի մեծ սրահի հետ: Հատակագծային լուծումները ընդգրկվել են դասասենյակների, լաբորատորիաների, արհեստանոցների, սպորտդահլիճի, հանդիսությունների սրահի, ճաշարանի հարմարությունները ըստ գործող նորմերի: Դասասենյակները գոտևորված են ըստ I-IV, V-VI և VII-IXI դասարանի աշակերտների բաշխման:

Առաջին հարկում են տեղակայված I-V դասարանի աշակերտների համար գոտևորված դասասենյակների զբաղեցրած մակերեսները, արհեստանոցը, ճաշարանը, որոնք ապահովված են բակի կողմից առանձին մուտքով: Այս հարկում է տեղակայված նաև ուսուցչանոցը, բուժկետը, սանհանգույցները: Առաջին հարկը ապահովված է ռեկրեացիոն գոտիներով, որոնք ծառայում են որպես զրուցարաններ: Առաջին հարկում է տեղադրված սպորտդահլիճին սպասարկող բոլոր հարմարությունները: Առաջին հարկի ճաշարանից և ռեկրեացիոն գոտուց ապահովված է ազատ մուտք դեպի ներքին բակ, որը իր ծավալով կնպաստի դպրոցի մշակութային կյանքի կազմակերպմանը:

Երկրորդ հարկի առանձին թևերում նախատեսվում է V-VI և VII-IX դասարանների աշակերտների ուսուցանումը: Երկրորդ հարկում են տեղադրված ուսուցչանոցը, տնօրենի սենյակը և ադմինիստրատիվ բլոկն՝ իր առանձին զուգարաններով, ինչպես նաև մեթոդական սենյակը: Երկրորդ հարկի հատակագծային կարևոր հանգույց է հանդիսանում հանդիսությունների դահլիճը, որի բեմը ապահովված է թատերական դեկորացիաների սենյակով, դերասանական հանդերձարանով և ապակեպատ վիտրաժով մասնակցում է ներքին բակի ձևավորմանը: Ըստ աշխատանքային նախագծի ճարատարապետական լուծումների բեմի ապակեպատ հետնապատը նախատեսվում է կառուցել շարժական, որը հնարավորություն կտա ներկայացումներ կազմակերպել ներքին բակում:

Երրորդ հարկում տեղակայվելու են VII-IX դասարանի աշակերտների համար նախատեսված սենյակներ, մասնավորապես՝ նկարչական և երաժշտական ստուդիաներ, ինֆորմատիկայի սենյակներ, ինժեներական լաբորատորիա: Այս հարկում առկա է նաև

ռեկրեացիոն բաց հարթակ, որը ևս կարող է ծառայել դասեր, պարապմունքներ և տարբեր այլ միջոցառումներ անցկացնելու համար: Այդ տարածքն ապահովված է երկու շվաքարանով և առանձին մուտքով դեպի տանիքի ծավալում տեղակայված ապակեպատ բուսաբանական լաբորատորիա: Դպրոցի գլխավոր հատակագիծը բերված է հավելված 7-ում: Դպրոցական համալիրի տանիքը լանջավոր է՝ արտաքին ջրահեռացմամբ և ջերմամեկուսացմամբ, նախատեսված է նաև շենքի ջրհորդանների հակասառեցման համակարգ: Կառուցապատման վերաբերյալ ընդհանուր ցուցանիշները բերված են **աղյուսակ 1**- ում:

Աղյուսակ 1. Կառուցապատման վերաբերյալ ընդհանուր ցուցանիշներ

ՑՈՒՑԱՆԻՇԸ	ՄԻԱՎՈՐ	ԾԱՎԱԼ
Հողատարածքի ընդհանուր մակերես	մ ²	5691.1
Մասնաշենքի թիվը	հատ	5
Դպրոցի տարողունակություն	տեղ	576
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՍԵՆՅԱԿՆԵՐԻ ՄԱԿԵՐԵՍ		
Հանդիսությունների դահլիճ	Մ ²	271.7
Մարզադահլիճ	Մ ²	361
Ուսուցչանոց	Մ ²	74.9
Բուժկետ		59.5
Գրադարան		59.7
ԻՆԺԵՆԵՐԱԿԱՆ ՑԱՆՅԵՐ		
Էլ. սնուցում	կվտ-ժամ	194.22
Ջրամատակարարում	մ ³ /ժ	2.5
Կոյուղի	մ ³ /ժ	2.5
ՏԱՆԻՔ		
Ընդհանուր մակերես	Մ ²	2559
ՋԵՌՈՒՑՈՒՄ		
Կաթսաների քանակ	հատ	2
Պահանջվող հզորություն	կվտ-ժամ	800
Կաթսայատան մակերես	Մ ²	32.7

Բարեկարգում		
Ասֆալտապատում	Մ ²	690
Սպորտային և խաղահրապարակներ		147
Կանաչ գոտու մակերես (սիզամարգ)		990

Դպրոցը ներկայումս գործող է և հետևապես ապահովված է էլեկտրամատակարարման, գազամատակարարման, ջրամատակարարման և կոյուղու համակարգերով: Ինժեներական կոմունիկացիաների նախագծերը և սխեմաները նոր կառուցվող դպրոցի համար սկզբունքորեն մնացել են անփոփոխ, սակայն աշխատանքային նախագծում ընդգրկվել են նոր տեխնիկական լուծումներով պայմանավորված որոշակի փոփոխություններ:

Նախագծային լուծումներում հատուկ ուշադրություն է դարձվել մի շարք կարևոր հարցերին: Դպրոցական համալիրը ապահովված կլինի երկու վերելակներով, հատուկ զուգարաններով, թեքահարթակներով, որոնք նախատեսված են հենաշարժային խախտում/հաշմանդամություն ունեցող աշակերտներին սպասարկելու համար: Հետևապես դպրոցի բոլոր ենթակառուցվածքները կլինեն մատչելի և հասանելի հենաշարժային խնդիրներ ունեցող յուրաքանչյուր աշակերտի համար:

Դպրոցական համալիրի բոլոր մասնաշենքերն ապահովված կլինեն հակահրդեհային սարքավորումներով և հիդրանտներով, ինչպես նաև էվակուացիոն ելքերով: Բոլոր հարկերում աստիճանավանդակները և էվակուացիոն ելքերը նախատեսված են ըստ գործող նորմերի և ապահովում են սեյսմիկ և հակահրդեհային պահանջները: Դպրոցի մասնաշենքերը նախատեսվում է ջերմամեկուսացնել համաձայն գործող նորմերի և տնտեսական նպատակահարմարության սահմաններում: Աշխատանքային նախագծով բոլոր մասնաշենքերում նախատեսված է ջեռուցման ներքին համակարգ, որի համար որպես ջեռուցման աղբյուր հանդիսանում է տարածքում նախատեսված կաթսայատունը: Էներգախնայողության նպատակով նորակառույց դպրոցի տանիքի շեպի վրա կտեղադրվեն ֆոտովոլտային փոխարկիչներ և տաք ջրամատակարարման արևային վահանակներ՝ 8մ² տաքացման մակերեսով: Նախատեսված է տեսահսկման համակարգ՝ 54 տեսախցիկներով, որի օգնությամբ կիրականացվի դպրոցի ներքին և արտաքին հսկողությունը, հրդեհային ազդանշանման ավտոմատ համակարգ, ինչպես նաև հեռախոսակապի համակարգ, համակարգչային ցանց, զանգային և ժամավորման ցանցեր:

4.3. Ջրամատակարարում և ջրահեռացում

Նախագծվող դպրոցի ջրամատակարարման և ջրահեռացման գործընթացները կազմակերպվելու են գործող շինարարական նորմերի ու կանոնների (ՇՆԿ) համաձայն:

Ջրամատակարարման և ջրահեռացման նախագծի համար հիմք են հանդիսացել նաև ճարտարապետա-շինարարական գծագրերը, գլխավոր հատակագիծը, տարածքի ինժեներա-երկրաբանական հետազոտությունների արդյունքները: Որպես հիմնական նորմատիվային փաստաթղթեր ծառայել են՝

- ՀՀՇՆ 40-01.01-2014 Շենքերի ներքին ջրամատակարարում և ջրահեռացում:
- ՀՀՇՆ 21-01.01-2014 Շենքերի և շինություններ հրդեհային անվտանգություն:

Նոր կառուցվող մասնաշենքերն ապահովված կլինեն տաք և սառը ջրամատակարարմամբ, ինչի նպատակով նախատեսվում է նախկինում գոյություն ունեցող խմելու-կենցաղային ջրամատակարարման համակարգի վերակառուցում, կոյուղու ջրահեռացման ցանցի և հակահրդեհային սնուցող ցանցի իրականացում:

Ջրամատակարարման ներքին ցանցը, որն իրականացվելու է պոլիպրոպիլենե և պոլիէթիլենային խողովակներով (de90), նախատեսվում է միացնել ջրամատակարարման գոյություն ունեցող արտաքին ցանցին, որի վրա նախատեսվում է տեղադրել նոր ջրաչափական հոր:

Սառը և տաք ջրամատակարարման համակարգերը կարգավորվելու են փականներով: Ջրաչափությունը նախատեսվում է իրականացնել արտաքին ջրագծի մուտքագծի վրա տեղադրվող ջրաչափական հորում:

Արտաքին կոյուղու կառուցման և վերակառուցման աշխատանքները կատարվելու են համաձայն ՍՆԻՊ 2.04.03-85 «Կոյուղի. Արտաքին ցանցեր և կառուցվածքներ» պահանջների: Նախագծով նախատեսված է կենցաղային կոյուղու թողարկների կառուցում: Կոյուղու ներքին ցանցը նախատեսվում է իրականացնել կոյուղու պոլիվինիլքլորիդային խողովակներով (de50, de100): Կոյուղաջրերը մաքրելու համար նախատեսվում է կառուցել մաքրման կայան:

15մ 3 /օր տարողությամբ մաքրման կայանը իրենից ներկայացնում է 5.15.0x2.15մ ներքին չափերով և 3.20մ խորությամբ ուղղանկյունաձև հատակագծով ստորգետնյա գործարանում պատրաստված պոլիպրոպիլեն շիթերից կոմպլեկտ կառույց: Մաքրման կայանի հատակի բետոնացումը նախատեսվում է իրականացնել B25 W6 F150 դասի բետոնով: Հիմքը՝150մմ հաստությամբ միաձուլ ե/բ սալ 5.35x2.35մ: Մաքրման կայանի ծածկը թեթև ավազային պաշտպանիչ շերտ-150մմ: Օդամղիչ և տեխնիկական սարքավորումները տեղադրվում են առանձին սենյակում ու նախատեսված է մաքրման կայանի կառուցվացքի մեջ: Առաջին փուլում կատարվում է մաքրման առաջին՝ համասեռման փուլը, որտեղ կատարվում է սկզբնական աերացիոն և մառսում այն օրգանիք նյութեր, որ ավելի երկար ժամկետի կարիք ունեն: Հաջորդը՝ աերացիոն փուլն է, որտեղ կատարվում է բիոլոգիական մաքրում ԹԿՊ և ԹՔՊ-ի նվազեցում մինչև 95 %, օգտագործելով

միկրոպլազմաներ և բիոֆիլտրեր, վերջինները ունեն հիդրավլիկ և օրգանական հարվածների նկատմամբ մեծ առավելություն՝ դիմադրություն: Այս փուլում կատարվում է նաև չնչին քանակությամբ տիղմի ավելացում: Հաջորդը՝ տիղմի նստեցման փուլն է, որտեղ տիղմը նստելով, ջուրը առանձնանում է և անցնում հաջորդ փուլ, իսկ տիղմը վերադառնում է առաջին փուլ: Ավելցուկային տիղմը տեղափոխվում է հատուկ տիղմի կուտակման աէրացիոն տարաներ, տիղմի մարսվելու և հետագայում, անհրաժեշտության դեպքում, օգտագործվելու կայանի տարբեր փուլերում, կամ հեռացվի կայանից: Պարզեցված ջուրը ինքնահոս, առանց հոսանքի ծախսի, անցնում է ավազի ֆիլտրեր: Օրը մեկ անգամ, գիշերվա ժամերին, երբ կեղտաջրի հոսքը մաքրման կայան նվազում է, ավտոմատ նախատեսված սարքերի, պոմպերի միջոցով ջրի հետադարձ հոսք է մղվում և ավազի միջի կախված մասնիկները վերադարձվում են առաջին փուլ: ԵՎ վերջապես աղտահանման, վարաքազերծման փուլ, որը կատարվում է քլոր դոզատորների միջոցով ավտոմատ եղանակով, վերջինս վերահսկում է օպերատորը: Ջուրը վերջնական արդյունքում մաքրվում է այն աստիճանի, որ կարելի է կուտակել ջրամբարների մեջ, օգտագործելով այն ոռոգման նպատակով:

Արտաքին հրդեհամարման համար նախատեսված են հրդեհային հիդրանտներ: Համաձայն «Շենքերի ներքին ջրամատակարարում և ջրահեռացում» ՀՀՇՆ.40-01.01- 2014 նորմների, ներքին հրդեհաշիջման համար պահանջվող ջրի ելքը կազմում է 2x2.5 լ/վրկ:

Դպրոցի տաք ջրամատակարարման համար օգտագործվելու է արևային էներգիան: Այդ նպատակով նախատեսված է տեղադրել 1000լ տարողունակությամբ 2 ջերմափոխանակիչով ճնշումային ջրատաքացուցիչ բաք, որի ջերմամատակարարումը իրականացվելու է կաթսայից և տանիքում տեղադրող արևային ջրատաքացման համակարգից: Արևային վահանականների դիրքը նախատեսված է այնպես, որպեսզի բացառվի կողային տանիքի հնարավոր ստվերացումը: Կիրառվում է 13,9կՎտ (փոփոխական 220Վ) հզորությամբ ինվենտոր՝ 97% արդյունավետությամբ, որը կարող է աշխատել օդի -25 մինչև +600C ջերմաստիճանների պայմաններում:

Հարկ է նշել, որ տարածքը սնուցող ջրագիծը պատկանում է համայնքին և ինչպես ջինարարության, այնպես էլ հետագա շահագործման փուլերում պատասխանատու կազմակերպությունները համայնքում գործող տեխնիկական ընթացակարգերի պահպանմամբ և համաձայնեցմամբ կկազմակերպեն ջրամատակարարման և ջրահեռացման հարցերը:

Արևային վահանակների տեղադրումն իրականացվելու է համապատասխան լիցենզիա կամ սերտիֆիկատ ունեցող կազմակերպության կողմից, ովքեր հետագայում իրականացնելու են սպասարկումը և խոտանման աշխատանքները:

4.4. Գազամատակարարում, ջեռուցում և օդափոխություն

Դպրոցի գազամատակարարումը նախատեսվում է իրականացնել գոյություն ունեցող գազատարից, որն ապահովում է ներկայումս գոյություն ունեցող դպրոցի կարիքները:

Ջեռուցման ապահովման նպատակով կկառուցվի $32,7\text{մ}^2$ մակերեսով կաթսայատուն, որի կրող կոնստրուկցիան ե/բ կմախքն է, հիմքերը՝ բետոնյա ժապավենային, պատերը քարե, ինքնակրող, ծածկը՝ ե/բ, օդափոխության համար նախատեսված անցքերով: Ջեռուցման ցանցի նախագիծը կատարվել է համաձայն 2.04.07-86 շինարարական նորմերի և կանոնների: Կաթսայատան սարքավորումները ընտրվել են հաշվի առնելով կառուցվող շինության ջերմային պահանջները: Կաթսայատանը նախատեսվում է տեղադրել 2 կաթսա՝ յուրաքանչյուրը 400կվտ ջերմային հզորությամբ: Կաթսաները համալրված են ավտոմատ կառավարման այրիչներով: Որպես հիմնական վառելիք կկիրառվի բնական գազը, որը կաթսաների այրիչներին մատակարարվելու է արտաքին ցանցից: Գազի ծախսը կազմում է $96.6 \text{ մ}^3 / \text{ժամ}$, որը կմատակարարվի գոյություն ունեցող համակարգից: Ջերմատարը հանդիսանում է ջուրը՝ 60-800C ջերմաստիճանային էջքով:

Ջերմային ցանցի խրամուղում նախատեսվում է տեղադրել կաթսայատան ջրամատակարարման խողովակները և արևային համակարգով ջրի տաքացման խողովակները: Կաթսայատան գազասպառման համակարգի անվտանգ շահագործումն ապահովելու նպատակով կտեղադրվի այրվող գազերի ազդանշանային սարք: Ազդանշանման համար սահմանված արժեքները գերազանցելու դեպքում դեղեկտորը տալիս է լույսաձայնային ազդանշան, որի դեպքում էլ մագնիսական կափույրը դադարեցնում է գազի մատակարարումը դեպի գազասպառման սարք: Կաթսաներն ունեն ցածր աերոդինամիկ դիմադրություն, ուստի վառելիքի այրման ընթացքում առաջացած ծխագազերի քարշը բնական է: Վառելիքի այրման համար օդը այրիչների համար վերցվում են կաթսայատան սրահից, որն այնտեղ մուտք է գործում դռան և պատուհանի վրա նախատեսված ճաղաշարերից: Բնական գազով կաթսայատան շահագործման ընթացքում մթնոլորտային օդ արտանետված վնասակար գազերի գետնամերձ քանակները գտնվում են թույլատրելի նորմերի սահմաններում ($\text{CNO}_2=0.04 \text{ մգ/մ}^3$, $\text{CCO}=0.007 \text{ մգ/մ}^3$):

Օդափոխությունը շենքում նախատեսված է ըստ ՀՀ գործող նորմերի: Իրականացվում է ներածող-արտածող, բնական և արհեստական օդափոխություն: Դասասենյակներում օդի ներածումը բնական է, իրականացվում է լուսամուտներից՝ դասամիջոցների: Արտածումը ևս բնական է, իրականացվում է սենյակի միապատիկ ծավալի չափով ուղղաձիգ օդատարների միջոցով: Առանձին ներածման-արտածման համակարգեր են նախատեսված ճաշարանի, հանդիսությունների սրահի, մարզադահլիճի, արհեստանոցի, տնարարության և քիմիայի կաբինետների համար:

4.5. Բարեկարգում և կանաչապատում

Նախագծային փաստաթղթերը պարունակում են առանձին բաժին դպրոցի տարածքի բարեկարգման և կանաչապատման վերաբերյալ, համաձայն որի կառուցապատումից ազատ մնացած տարածքները կբարեկարգվեն և կկանաչապատվեն: Դպրոցի տարածքի կանաչապատման աշխատանքների նախագծումն իրականացվել է հաշվի առնելով ՀՀ Կառավարության N 108-Ն (2018 թ.) որոշմամբ բնակավայրերի կանաչ գոտիների չափերին և տեսակային կազմին ներկայացվող պահանջները:

Տարածքի 54%-ը նախատեսվում է կանաչապատել արժեքավոր և տեղանքի բնակլիմայական առանձնահատկություններին համապատասխանող բուսատեսակներով:

Աղյուսակ 2. Տեխնիկատնտեսական ցուցանիշներ

Կառուցապատման մակերես	3.641 ք/մ
Կանաչապատման մակերես	14.978 ք/մ
Ջրանցիկ մակերես	1.405 ք/մ
Անջամցիկ մակերես	2.976 ք/մ
Ընդհանուր մակերես	23.000 ք/մ
Կանաչ գոտու մակերեսը	990.00մ ²

Տնկարկն իրականացնելու համար կմշակվեն համապատասխան խորության և տրամագծի փոսորակներ: Նախատեսվող կանաչապատման աշխատանքների համար անհրաժեշտ բուսահողի ձեռքբերումը, տեղափոխումն ու օգտագործումը կիրականացվի ՀՀ գործող օրենսդրության պահանջներին համապատասխան՝ նախապես համաձայնեցնելով տեղական ինքնակառավարման մարմինների հետ:

Նորատունկ բուսականության խնամքը հետագայում կիրականացվի դպրոցի կողմից, ինչը կներառի նաև նորատունկ կանաչ գոտու վիճակի մշտադիտարկումները, որի ընթացքում կպջողականություն չապահովող ծառատեսակները կփոխարինվեն նորերով: Կանաչապատման սխեման բերված է Հավելված 5-ում:

Տվյալ տարածքում ոռոգումը իրականացվում է միանալով առկա ջրատարին նախատեսված ջրաչափման հորից հետո, վերցված ջուրը հաշվառելու համար: Միացման հանգույցում նախատեսված է հավաքովի հոր $D=1.5\text{մ}$, $H=1.5\text{մ}$ չափերի, որտեղ խողովակների վրա տեղադրվում են փականներ: Նախատեսվել է ոռոգման համակարգի իրականացում $de32(Pe)$ խողովակներով, որոնք տեղադրվելու են ստորգետնյա, խրամուղիներում: Կանաչապատվող տարածքների ջրումը իրականացվելու է խողովակների վրա տեղադրվող ջրթող ծորակների միջոցով՝ ճկափողով:

Համակարգը դատարկելու համար նախատեսված են ԴՀ-1, ԴՀ-2 հորերը, որոնց մեջ տեղադրված են դատարկման համար փականները: Դատարկումը իրականացվելու է կից գտնվող հեղեղատար վաքի մեջ:

Շինարարության ընթացքում ծառահատում չի նախատեսվում :

Հարակից տարածքում առկա է իտենսիվ այգի, որը շինարարության տարածքի մեջ չի ներառվում և այդ այգում ևս ծառահատում չի նախատեսվում: Տարածքի պարբերական փոշենստեցմամբ այգու վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունը կհասցվի նվազագույնի:

4.6. Շինարարական և ապամոնտաժման աշխատանքների կազմակերպում

Ներկայացվող գործունեության ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ աշխատանքները.

- նոր դպրոցի շենքի և կաթսայատան կառուցում,
- գոյություն ունեցող դպրոցի ապամոնտաժում, նորը կառուցելուց հետո
- նոր դպրոցի կառուցապատումից ազատ տարածքների և ապամոնտաժված դպրոցի տարածքի բարեկարգում և կանաչապատում:

Շինարարական հրապարակի կազմակերպումը կիրականացվի բացառապես դպրոցի տարածքի վարչական սահմանների ներսում, որի կազմակերպման համար հաշվի են առնված գործող նորմերով պահանջվող միջոցառումները, մասնավորապես.

- տարածքի ժամանակավոր ցանկապատում,
- շին. հրապարակի լուսավորության ապահովում,
- ժամանակավոր կառույցների տեղադրման աշխատանքեր՝ ապահովելով շին. հրապարակում սանիտարահիգիենիկ, կենցաղային և հանգստի պայմանները

(ընդմիջման և հանգստի հարմարություններ, խմելու և կենցաղային կարիքների ջուր, բիոզուգարան, աշղեկի աշխատասենյակ և այլն),

- շինանյութերի ժամանակավոր պահեստավորման և թափոնների կուտակման ժամանակավոր վայրերը,
- շին. աշխատանքներում անհրաժեշտ հիմնական մեքենա-սարքավորումների կայանատեղիները:

Նախաշինարարական փուլում կիրականացվեն նաև կոմունիկացիաների վերատեղադրման, տեղափոխման և միացման աշխատանքները՝ գոյություն ունեցող կոմունիկացիաներին:

- Շինարարության կազմակերպման համառոտ նկարագիր

Շինմոնտաժային աշխատանքների իրականացման տեխնոլոգիայի տեսանկյունից շինարարությունն իրականացվելու է ավանդական եղանակներով՝ կիրառելով շինարարական կազմակերպության սեփական շինարարական մեքենաները և մեխանիզմները, իսկ բացակայության դեպքում՝ վարձակալել դրանք:

Մինչ շինարարական աշխատանքներ սկսելը Կապալառուն պետք է ունենա անհրաժեշտ բոլոր համաձայնությունները, տրված ՏԻՄ-երի կողմից՝ կապված գոյություն ունեցող կոմունիկացիաների, էլեկտրագծերի և գազատարի հետ հատման, շինարարական աղբի տեղափոխման, գործող ավտոճանապարհների տարածքում շինաշխատանքների իրականացման վերաբերյալ և այլն:

Էլեկտրահաղորդիչ գծերի, խմելու ջրի խողովակաշարի կամ այլ կոմունիկացիաների հետ հատման հատվածներում շինարարական աշխատանքները պետք է իրականացվեն համապատասխան մարմինների ներկայացուցիչների ներկայությամբ և թույլտվությամբ: Շինարարության նախապատրաստական փուլում իրականացվելու են հետևյալ աշխատանքները.

- ժամանակավոր ցանկապատի տեղադրում, շին. հրապարակի տարածքում տեղեկատվական վահանակների տեղադրում,
- ըստ անհրաժեշտության՝ կոմունիկացիաների վերատեղադրում և տեղափոխում,
- միացում գոյություն ունեցող կոմունիկացիաներին,
- ժամանակավոր շինությունների և ինժեներական ցանցերի տեղադրում,
- անիվների լվացման կետի տեղադրում,
- անվտանգության նշանների տեղադրում,
- հակահրդեհային միջոցների տեղադրում,
- բանվորների հրահանգավորում անվտանգության տեխնիկայի վերաբերյալ:

Շինարարության նյութատեխնիկական մատակարարումը նախատեսվում է իրականացնել լիցենզավորված շինարարական կազմակերպություններից:

Շինարարության նյութատեխնիկական մատակարարումը նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ սխեմայով.

- Շաղախը և բետոնը կառաքվեն մոտակա բետոնաշաղախային հանգույցներից՝ մասնագիտացված տրանսպորտային միջոցներով: Առաքումը կկազմակերպվի այնպիսի պարբերականությամբ, որ ապահովվի շին. աշխատանքների անընդհատությունը:
- Հավաքովի ե/բ կոնստրուկցիաների էլեմենտների պատրաստման համար խորհուրդ է տրվում օգտագործել հարակից տարածքների շինարարական արդյունաբերության հզորությունները:
- Առանձին ամրանային ձողերը և կմախքները, մետաղական կոնստրուկցիաները, մոնտաժային իրերն ավտոմոբիլային փոխադրամիջոցներով կբերվեն անմիջապես շինարարական հրապարակ, որտեղ կիրականացվի դրանց տեղադրումն ու պահեստավորումը:
- Հարդարման նյութերը կարող են առաքվել ինչպես անմիջապես շինհրապարակ, այնպես էլ շինարարական կազմակերպության բազա՝ հետագա առաքման նպատակով:
- Փոխադրամիջոցների և շինարարական մեքենաների տեխնիկական սպասարկումն ու վերանորոգումը նախատեսվում է իրականացնել համապատասխան մասնագիտացված ավտոտեխսպասարկման կետերում:

Դպրոցի շենքի կառուցման ընթացքում բացառապես կօգտագործվեն նոր և տեխնիկական պահանջներին բավարարող շինարարական նյութեր, որոնք ձեռք կբերվեն բացառապես լիցենզավորված մատակարարներից: Կբացառվի հրապարակում բետոնաշաղախային խառնուրդի պատրաստման գործընթացը: Համապատասխան մակնիշի բետոնախառնուրդի առաքումը դեպի հրապարակ կիրականացվի բետոնախառնիչներով մոտակա բետոնաշաղախային հանգույցներից՝ կապալառուի հետ պայմանագրային հիմունքներով և համապատասխան առաքման հաճախականությամբ՝ ապահովելով աշխատանքների կատարման անընդհատությունը հրապարակում:

Հրապարակում սորոն նյութերը (ավազ, խիճ, հողային հանույթ և այլն) կպահվեն պատահաներով ծածկված վիճակում, շինարարական կոնստրուկցիաները (ամրաններ և այլն) հողային շերտից բարձր և ծածկերի տակ՝ բացառելու համար արտաքին միջավայրի ազդեցությունները և հաշվի առնելով վերջիններիս վարքի կոռոզիոն առանձնահատկությունները, իսկ մնացած շինարարական նյութերի պահպանումը հրապարակում կիրականացվի նորմատիվատեխնիկական պահանջներին համապատասխան:

Շինարարության ընթացքում անհրաժեշտ ջրի քանակը նախատեսվում է վերցնել տարածքով անցնող ջրագծից:

Շինանյութերի ժամանակավոր պահեստավորումը, թափոնների կուտակման վայրերը և այլն, կազմակերպվելու են բացառապես նախատեսվող գործունեության վարչական տարածքի սահմաններում:

Շինարարական տեխնիկայի մուտքը դեպի դպրոցի տարածք նախատեսվում է իրականացնել գոյություն ունեցող ճանապարհի ետնամասով, ինչը թույլ է տալիս, որ շին. տեխնիկայի շարժը որևէ կերպ չխոչընդոտի գործող դպրոցի բնականոն առօրյային և դպրոցի հարակից տարածքի երթևեկությանը:

Շինարարական աղբը շինհրապարակից պարբերաբար կհեռացվի տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից հատկացված վայր՝ ծածկով ապահովված բեռնատարներով:

Կենցաղային աղբի կուտակման համար շին. հրապարակը ապահովված կլինի համապատասխան աղբամաններով: Կենցաղային աղբը, կտեղափոխվի աղբահավաք ծառայություն իրականացնող ընկերության կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով:

Շինարարական աղբը նախատեսվում է տեղափոխել Մարտունու համայնքապետի կողմից ակնկալվող տեղեկանքի համաձայն, որը ձեռք կբերվի շինարարական թույլտվության տրամադրման փուլում:

Շին. աշխատանքների ընթացքում կպահպանվեն ՀՀ կառավարության 2002թ. ապրիլի 20-ի N 438 որոշմամբ հաստատված կարգի 43-րդ կետի պահանջները, համաձայն որի հիմնարկները, իրավաբանական և ֆիզիկական անձինք աշխատանքների կատարման ժամանակ պատմական, գիտական, գեղարվեստական և այլ մշակութային արժեք ունեցող հնագիտական և մյուս օբյեկտների հայտնաբերման պահից պարտավոր են դադարեցնել աշխատանքները և դրա մասին անհապաղ հայտնել լիազորված մարմին:

4.7. Հիմնական մեքենա-մեխանիզմներ ու շինարարական անձնակազմ

Շինարարական մեքենա-մեխանիզմների և սարքավորումների տեսակները և տիպերը տրված են խորհրդատվական կարգով և կարող են ենթարկվել փոփոխության, ելնելով գոյություն ունեցող տեխնիկայի առկայությանից կամ ձեռքբերման հնարավորությունից, սակայն նրանք պետք է ունենան նույնատիպ տեխնիկական ցուցանիշներ: Շինարարության ընթացքում անհրաժեշտ հիմնական մեքենաների և մեխանիզմների ցանկը ներկայացված է աղյուսակ 3-ում:

Աղյուսակ 3. Տեխնիկական միջոցների անվանացանկ*

N	Մեքենա-մեխանիզմների անվանում	Մակնիշ/հզորություն	Քանակ, հատ
1.	Ավտոինքնաթափ	10տ բեռնունակություն	2
2.	Ավտոամբարձիչ	36տ բեռնունակություն	1
3.	Ավտորետոնախառնիչ	2մ ³ տարողությամբ	2
4.	Ավտորետոնապոմպ	10 մ ³ /ժ արտադրողակ.	1
5.	Կոմպրեսոր	10 մ ³ /ր արտադրողակ.	1

6.	Հետահար մուրճ	ՄՕ-10	3
7.	Բուլդոզեր	59 Կվտ	1
8.	Էքսնավատոր	0.65մ ³ տարողությամբ շերտի	1
9.	Ինքնագնաձ գլխոն	առնվազն 6տ	1
10.	Ձեռքի տոփիչ	40կգ	2
11.	Ասֆալտատեղադրիչ մեխանիզմների լրակազմ	-	1
12.	Ջողման ապարատ պողպատի համար		4
13.	Ջողման ապարատ պոլիէթիլենի համար		4
14.	Խորքային վիբրատոր	Իվ	4
15.	Մակերևույթային վիբրատոր		4

* մեքենաների և մեխանիզմների կազմը տրված են խորհրդարկական կարգով և կարող են փոխարինվել նույն տեխնիկական պարամետրեր ունեցող այլ մեքենաներով ու մեխանիզմներով:

Շինարարության նորմատիվ տևողությունը որոշվել է հաշվի առնելով օբյեկտի նշանակությունը, կոնստրուկտիվ բնութագիրն ու շինարարության ընդհանուր ծավալը:

Շինարարության աշխատանքների իրականացման համար ներգրավված բանվորական ուժը հիմնականում պետք է լինի բարձր որակավորում ունեցող մասնագետների բրիգադ: Ոչ մասնագիտական բանվորական ուժի կիրառումը պետք է հասցվի նվազագույնի: Աշխատուժի բրիգադիայի կազմը բերված է համապատասխան նորմատիվային տվյալների (ԵՈՒՔ) համաձայն: Բանվորների առավելագույն քանակը, ներառյալ այլ տնտեսությունների (օժանդակ տնտեսություններ), կկազմի $95 \times 1.3 = 124$ մարդ:

Շինարարության ընդհանուր ղեկավարությունն իրագործվելու է տեղամասի պետի և աշխղեկի կողմից: Շինարարության ընթացքում պահանջվող աշխատողների թիվը գնահատվում է առավելագույնը 126 մարդ, որից.

- ինժինեռատեխնիկական անձնակազմ՝ 2 մարդ,
- բանվորներ՝ 124 մարդ (ներառյալ՝ օժանդակ տնտեսությունները):

4.8. Քանդման և հողային աշխատանքներ , օգտագործվող բնառեսուրսներ

Քանդման աշխատանքներ: Նոր դպրոցի կառուցումից հետո հին դպրոցը ենթակա է քանդման: ՀՀ կառավարության 2019 թ. փետրվարի 6 թիվ 87-Ա որոշման համաձայն,

(<http://www.irtek.am/views/act.aspx?aid=98264>), Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամը՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, կազմակերպելու է դպրոցի շենք շինությունների քանդման (ապամոնտաժման) աշխատանքների իրականացումը՝ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության կոմիտեի հետ համաձայնեցված ծավալներին համապատասխան: Շենք-շինությունների քանդման արդյունքում ձևավորվելիք շինանյութը սեփականության իրավունքով անհատույց հանձնվելու է դպրոցի կառուցման համար մրցութային գործընթացում ընտրված շինարարական կազմակերպությանը: Քանդման (ներառյալ՝ շենքերի հիմքերի) և շինարարական աղբի տեղափոխման աշխատանքներն իրականացվելու են ընտրված շինարարական կազմակերպության հաշվին, որը ևս ամրագրված է կառավարության սույն որոշման մեջ:

Հողային աշխատանքներ: Դպրոցի կառուցման հողային աշխատանքների դեպքում ընդհանուր հանույթը կազմում է 13990 մ³, որի հիմնական մասը նախատեսվում է օգտագործել ետլիցքի նպատակով (10060 մ³): Մնացած 3930 մ³, ծավալը, Մարտունու համայնքապետարանի կողմից ակնկալվող տեղեկանքի համաձայն, կտեղափոխվի աղբավայր:

Բնառեսուրսների օգտագործում: Շինարարության ժամանակ բնառեսուրսներից օգտագործվելու է ջուր՝ տարածքների ջրցանման, հողի/գրունտի խոնավացման և շինանձնակազմի խմելու կենցաղային կարիքների համար:

Շինարարական աշխատանքների ժամանակ ջուրն օգտագործվելու է.

- ✓ հողային աշխատանքների ընթացքում տարածքի ջրցանման/փոշենստեցման, հողի/գրունտի խոնավացման համար,
- ✓ անձնակազմի խմելու և կենցաղային կարիքների նպատակով:

Հաշվի առնելով, որ միաժամանակ շինարարական աշխատանքների իրականացման հաշվարկային մակերեսը կազմում է մոտ 4250 ք/մ² է , ջրցանի հաշվարկն իրականացվել է տարածքի այդ չափի համար. $U1 = S1 \times K1 \times T$, որտեղ

S1 - ջրվող տարածքի մակերես, 4250 ք/մ²,

K1 - 1 մ² օրական ջրցանի նորմ, 0.0015 մ³ (կամ 1.5լ/մ²), տաք եղանակի պայմաններում ջրցան իրականացվում է օրական 2 անգամ:

T - հողային աշխատանքների օրերի քանակ, 66 օր:

Հետևապես ջրցանի ջրապահանջը կկազմի.

$$U1 = 4250 \times 2 \times 0.0015 \times 66 = 841.5 \text{ մ}^3$$

Աշխատակիցների և բանվորների խմելու և կենցաղային պահանջների համար ջրապահանջը հաշվարկվում է հետևյալ կերպ.

$$W_{\text{խ.տ.}} = (n \times N \times + n1 \times N1) \times T1, \text{ որտեղ}$$

n - ԻՏ աշխատողների թվաքանակ, 2 մարդ

N - ԻՏԱ ջրաձախսի նորմատիվ, 0.016 մ³ 3օր/մարդ

T1 - շինարարության ողջ ժամանակահատվածի աշխատանքային օրերի թիվ, 902 օր

n1- բանվորների (այդ թվում՝ օժանդակ տնտեսություններ) թվաքանակ, 124 մարդ

N1 - բանվորների ջրաձախսի նորմատիվ, 0.025 մ³ 3օր/մարդ

W_{խ.տ} = (2 x 0.016 + 124 x 0.025) x 902 = 2825 մ³

Ընդահանուր ջրապահանջը կկազմի՝ 495 մ³ + 2825 մ³ = 3320 մ³

5. ԵԼԱԿԵՏԱՅԻՆ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

5.1. Տարածքի աշխարհագրական դիրքը և բնակլիմայական պայմանները

Հետազոտվող տեղամասը տեղակայված է ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Մարտունու համայնքի Ծովինար գյուղի վարչական տարածքում:

Գեոմորֆոլոգիական: Ծովինարը գտնվում է ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Մարտունու համայնքի տարածքում՝ Սևանի լճի արևելյան կողմում: Ծովինարի գեոմորֆոլոգիան ընդգրկում է լեռնային և բլուրային լանդշաֆտներ՝ քարքարոտ ու կիսաանապատային միջավայրով: Տարածքը հարուստ է բազալտային ժայռերով և մթնոլորտային էրոզիայի պատճառով ձևավորված խոր ճորերով: Ծովինարի շրջակայքում լանդշաֆտը հիմնականում կազմված է բազալտային ու հրաբխային ժայռաբեկորներից: Տարածքը աչքի է ընկնում կտրուկ լանջերով, որոնց վրա կարելի է նկատել քերձեր, քարափներ և էրոզիայի ձևավորված տարբեր ժայռային ձևեր:

Երկրաբանական կառուցվածքում մասնակցում են պլիոցենի հասակի անդեզիտադացիտները, որոնք մերկանում են շատ տեղերում և ծածկված են էյուվիալ-դեյուվիալ-պրոյուվիալ-ալյուվիալ առաջացումներով, որոնց հզորությունը անկայուն է՝ 0.5 մինչև 20-30 մետր և ավելի:

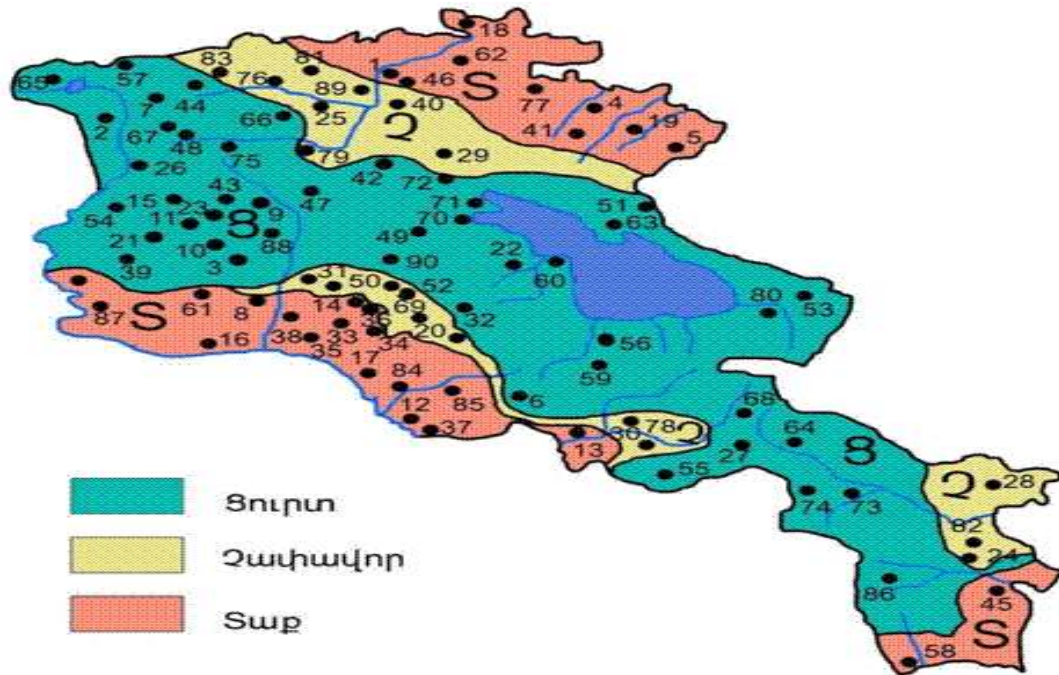
Կլիմա: Ծովինարի կլիման բնութագրվում է որպես բարձրալեռնային ցամաքային կլիմա՝ զով ամառներով և խստաշունչ ձմեռներով: Տարածքը գտնվում է բավականին բարձրության վրա, ինչը ազդում է միջին ջերմաստիճանների և տեղումների քանակի վրա: Ամռան ամիսներին, ջերմաստիճանը սովորաբար մնում է զով՝ հասնելով մոտ 15-20°C, մինչդեռ ձմռան ընթացքում կարող են լինել խիստ ցուրտեր՝ ջերմաստիճանը իջնում է մինչև -15°C և ավելի ցածր:

«Շինարարական կլիմայաբանություն» ՀՀԸՆ 22-01-2024 շինարարական նորմերի համաձայն՝ ստորև ներկայացված են օդերևութաբանական դիտարկումներով պայմանավորված որոշ կլիմայական տվյալներ ՀՀ շրջակա միջավայրի պահպանության հիմնարկների և Հիդրոմետ ծառայության կողմից հրապարակված կլիմայական ցուցանիշների հիման վրա:

Ստորև ներկայացվում է շրջանի կլիմայական ցուցանիշները աղյուսակների տեսքով ըստ «Մարտունի» օթերևութաբանական կայանների տվյալների

- Տարեկան միջին ջերմաստիճանը 5.6°C
- Օդի բացարձակ առավելագույն ջերմաստիճանը 30°C
- Օդի բացարձակ նվազագույն ջերմաստիճանը -29°C
- Օդի միջին տարեկան հարաբերական խոնավությունը 71
- Օդի հարաբերական խոնավությունը ամենացուրտ ամսվա 66

- Օդի հարաբերական խոնավությունը ամենաշոգ ամսվա 47
- Տարեկան մթնոլորտային տեղումների քանակը հասնում է 580-650մմ:
- Քամու միջին տարեկան արագությունը 3.1մ/վ :
- 25 տարվա ընթացքում հնարավորն են 27մ/վրկ, 50 տարվա մեջ 30մ/վ ուժգնության քամիներ:
- Բնահողի սառչելու առավելագույն խորությունը հասնում է 75սմ (Մասրիկի կայան):

Նկ. 3 Կլիմայական շրջանացման սխեմատիկ քարտեզ

Աղյուսակ 1. Օդի միջին ջերմաստիճան

Բնակավայրի անվանումը	Միջին ջերմաստիճանն ըստ ամիսների, °C												Միջին տարեկան, °C	Բացարձակ նվազագույն, °C	Բացարձակ առավելագույն, °C
	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Մարտունի	-5.2	-4.9	-1.3	5.0	9.8	13.4	16.4	16.3	13.2	8.4	2.5	-2.6	5.9	-31.7	33.6

Աղյուսակ 2. Օդի հարաբերական խոնավություն

Բնակավայրի անվանումը	Օդի հարաբերական խոնավությունը, %		
	ըստ ամիսների	Միջին տարեկան	Ամենացուրտ ամսվա օդի հարաբերական խոնավությունը, %
			Ամենատաք ամսվա օդի հարաբերական խոնավությունը, %

	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր		Միջին տարածական	Միջին տարածական	Միջին տարածական	Միջին տարածական
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Մարտունի	68	69	68	66	67	70	73	71	66	64	65	66	68	68	61	73	54

Բնակավայրի անվանումը	միջին ամսական													Տեղումների քանակը նոյեմբեր-մարտ ամիսների ն, մմ	Տեղումների քանակը ապրիլ-հոկտեմբեր ամիսների ն, մմ
	Տեղումների քանակը օրական առավելագույն մմ														
	ըստ ամիսների														
	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր	Տարեկան		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Մարտունի	27	31	47	59	74	69	46	31	32	43	38	25	522	168	354
	51	34	40	46	41	69	65	43	59	49	84	41	84		

Աղյուսակ 3. Մթնոլորտային տեղումներ

Աղյուսակ 4. Քամի

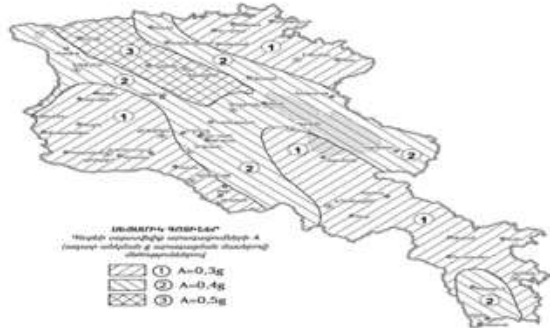
Բնակավայրի անվանումը	Ամիսներ	Կրկնելիությունը, %								Անբորրի կրկնելիությունը, %	Միջին ամսական արագությունը, մ/վ	Գերակշռող ուղղությունը հունիս օգոստոս ամիսներին	Միջին արագություններից նվազագույնը ըստ ուղղությունների հուլիսին, մ/վ	Գերակշռող ուղղությունը դեկտեմբեր - փետրվար ամիսներին	Միջին արագություններից առավելագույնը ըստ ուղղությունների հունվարին, մ/վ
		Միջին արագությունը, մ/վ				ըստ ուղղությունների									
		Հյուսիսային	Հյուսիս-արևելյան	Արևելյան	Հարավ-արևելյան	Հարավային	Հարավ-արևմտյան	Արևմտյան	Հյուսիս-արևմտյան						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Մարտունի	հունվար	5	1	1	2	49	37	3	2	85	3.7	Հվ	1.7	ՀվԱրմ	4.0
		1.7	1.7	1.6	2.2	3.6	4.0	2.4	2.2						
	ապրիլ	11	5	3	2	40	30	5	4	78	2.9				
		1.9	2.0	1.7	2.2	3.4	3.8	2.4	2.0						
	հուլիս	30	12	4	1	20	17	5	11	71	1.6				

		2.0	2.1	1.8	1.5	1.7	1.9	1.8	2.0						
	հոկտեմբեր	5	46	6	3	4	17	10	3	43	1.5				
		1.7	2.2	1.9	1.7	1.4	1.7	1.4	1.4						

Աղյուսակ 5. Օդի միջին առավելագույն (մ.ա.) և միջին նվազագույն (մ.ն.) ջերմաստիճանը

Բնակավայրի անվանումը	մ.ա. / մ.ն.	Միջին ջերմաստիճանն ըստ ամիսների, °C												Տարեկան
		Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Մարտունի	մ.ա.	-0.7	-0.1	3.6	10.4	15.6	19.4	22.1	22.2	19.4	13.9	7.2	1.7	11.2
	մ.ն.	-8.8	-8.9	-5.3	0.5	4.7	7.8	10.9	10.6	7.3	3.4	-1.4	-6.1	1.2

Տարածքի սեյսմիկ բնութագիրը: Ըստ սեյսմիկ հատկության՝ ՀՀՇՆ -20.04.2020թ.-ի, տեղազննվող շրջանը գտնվում է I սեյսմիկ գոտում՝ գրունտների $A_{max}= 0.3g$ արագացմամբ=0.3g:

5.2. Բուսական և կենդանական աշխարհ

Ծրագրի իրականացման տարածքը տեղակայված է ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Մարտունու համայնքի վարչական շրջանում: Տեղանքը գտնվում է զարգացած համայնքային միջավայրում, և բոլոր աշխատանքները նախատեսվում է իրականացնել Ծովինարի դպրոցի տարածքում: Դպրոցը շրջապատված է ոչ խիտ կառուցապատված բնակելի տներով: Կառուցվող դպրոցի տարածքում չկան որևէ էնդեմիկ կամ Կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակներ և կենդանական տեսակներ, ինչպես նաև բացակայում են տարածքով անցնող միգրացիոն ուղիները՝ հարակից տարածքի ուրբանացված լինելու պատճառով: Տեղանքը բնութագրվում է տարածքի համար բնորոշ ինքնաբերաբար աճող խոտածածկույթով: Շինարարական աշխատանքների կատարման ժամանակ նախատեսվում է 99 մ³ ծավալով հողաբուսաշերտի հեռացում և ժամանակավոր պահեստավորում՝ հետագայում տարածքի բարեկարգման աշխատանքների ժամանակ օգտագործելու նպատակով: Հանված ծավալն ամբողջովին նախատեսվում է օգտագործել դպրոցի բակային տարածքում նախատեսված սիզամարգերի իրականացման համար:

5.3. Հողօգտագործում և հողային ռեսուրսներ

Կառուցապատվող տարածքը հանդիսանում է Ծովինարի դպրոցին/ՀՀ կրթության և գիտության նախարարությանը անժամկետ, անհատույց օգտագործման իրավունքով տրամադրված գույք: Գործող դպրոցի մասնաշենքերը և տարածքը ապահովված են կադաստրային փաստաթղթերով, իսկ հողատարածքը սահմանազատված է: Դպրոցի

Նախագծային փաստաթղթերը պարունակում են առանձին բաժին բակային տարածքի բարեկարգման և կանաչապատման վերաբերյալ, համաձայն որի տարածքը նախատեսվում է կանաչապատել սիզամարգերով և հիմնել ծաղկանոց, վերականգնել գոյություն ունեցող կանաչ գոտիները և տեղադրել նստարաններ: Շինարարական աշխատանքների ժամանակ տեղահանվող հողաբուսաշերտը (99 մ³) նույնպես նախատեսվում է կուտակել և հետագայում օգտագործել կանաչ տարածքի բարեկարգման աշխատանքների համար: Մինչ այդ հողաբուսաշերտը պետք է պահպանվի կույտերով, որոնց բարձրությունը և ձևը պետք է բացառեն դրանց էրոզիան: Միջազգային լավագույն փորձից ելնելով, հողաբուսաշերտի պահպանման համար սովորաբար օգտագործվում են մինչև 2 մ բարձրությամբ կույտեր՝ կողային շեպի 1:2 (25°) առավելագույն թեքությամբ: Հողաբուսաշերտը պետք է պահպանվի այնպիսի տարածքում, որտեղ այն կարող է մնալ անխախտ վիճակում՝ չխանգարելով տվյալ տեղանքի գործունեությանը: Հողաբուսաշերտի պահման համար օգտագործվող տարածքը կարող է լինել ինչպես շին. հրապարակի տարածքում, այնպես էլ նրանից դուրս: Պետք է ապահովվի, որպեսզի տվյալ տարածքը/տեղամասը լինի մաքուր բուսականությունից և շինարարությունից առաջացող ցանկացած թափոններից, որտեղ կբացառվեն էրոզիոն ցանկացած գործընթացները: Դպրոցի ներկայիս շինությունը, որը ենթակա է կազմատման, չի հանդիսանում պատմամշակութային արժեք և չի ներառված պատմամշակութային հուշարձանների ցանկում: Դպրոցի կառուցապատման տարածքը ներառված չէ հատուկ պահպանման գոտիների ցանկում և չի հանդիսանում հատուկ կարգավորման օբյեկտ:

5.4. Պատմամշակութային հուշարձաններ

Ծովնարի դպրոցի տեղամասի տեղազննության ընթացքում չեն հայտնաբերվել պատմամշակութային արժեք ներկայացնող կոթողներ, հուշարձանների և արձաններ:

«Հայաստանի Հանրապետության բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 2008թ. օգոստոսի 14-ի N 967-Ն որոշման համաձայն գործունեության տարածքում և դրան հարակից տարածքներում բացակայում են երկրաբանական, ջրաերկրաբանական, ջրագրական, բնապատմական և կենսաբանական հուշարձանները:

Նախատեսվող գործունեության տարածքում հնագիտական շերտերի առկայությունը բացառվում է, հաշվի առվելով, որ տարածքը կառուցապատված է, իսկ տեղամասում իրականացված ինժեներա-երկրաբանական հետազոտությունների արդյունքները ցույց են տվել, որ տեղամասի երկրաբանական կառուցվածքին մասնակցում են լիցքային գրունտներն ու տեխնածին առաջացումներ:

Կառուցապատվող տարածքում հնագիտական ուսումնասիրությունները, համաձայն «Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների ու պատմական միջավայրի

պահպանության և օգտագործման մասին» ՀՀ օրենքի (11.11.1998թ.) հոդված 24-ի դրույթների, չեն պահանջվում:

5.5. Զրային ռեսուրսներ

ՀՀ տարածքում ջրային ռեսուրսների ֆոնային աղտոտվածությունը վերահսկվում է ՀՀ Շրջակա միջավայրի նախարարության «Հիդրոոդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից: ՀՀ կառավարության 2011 թ. հունվարի 27-ի «Կախված տեղանքի առանձնահատկություններից՝ յուրաքանչյուր ջրավազանային կառավարման տարածքի ջրի որակի ապահովման նորմերը սահմանելու մասին» N 75-Ն որոշմամբ Հայաստանում մակերևութային ջրերի որակի գնահատման համակարգը ջրի քիմիական որակի յուրաքանչյուր ցուցանիշի համար տարբերակում է կարգավիճակի հինգ դաս՝ «գերազանց» (1-ին դաս), «լավ» (2-րդ դաս), «միջակ» (3-րդ դաս), «անբավարար» (4-րդ դաս) և «վատ» (5-րդ դաս): Զրի քիմիական որակի ընդհանրական գնահատականը ձևավորվում է վատագույն որակ ցուցաբերող ցուցանիշի դասով: ՀՀ տարածքում ջրային ռեսուրսների կառավարումը կատարվում է ջրավազանային կառավարման 6 տարածքների միջոցով: Մակերևութային ջրերի որակի մոնիթորինգի դիտացանցում ընդգրկված է 6 ջրավազանային կառավարման տարածքի ջրային ռեսուրսների 151 դիտակետ:

Տարածաշրջանը պատված է մանր գետակների ցանցով: Բոլոր գետերը և գետակներն ունեն լեռնային բնույթ, սնվում են ստորգետնյա, ձնհալքերի և աղբյուրների ջրերով: Դրանք իրենցից ներկայացնում են տիպիկ լեռնային, արագ հոսքով գետեր, որոնք պարունակում են մեծ քանակությամբ քարեր և ավազներ: Հոսքի ուղղվածությունը մեծամասամբ արևմուտքից արևելք է և հյուսիս-արևմուտքից հարավ-արևելք:

Հայաստանի հանրապետությունում ջրային ռեսուրսների մոնիթորինգն իրականացվում է շրջակա միջավայրի նախարարության «Հիդրոոդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից: Զրերի որակի գնահատումն իրականացվում է ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունվարի 27-ի N75-Ն որոշման համաձայն՝ անիոնների և կատիոնների, սնուցող նյութերի և ծանր մետաղների առկայությունը որոշելու համար:

Սևանի ԶԿՏ-ում հիդրոլոգիական դիտարկումներն իրականացվում են 17 դիտակետում. այդ թվում՝ 12 գետային. 4 լճային (Սևանա լիճ) և 1 ջրանցքում: Որոշ օպերատիվ դիտակետերի դիտարկումներից ստացված ջրի ելքերի վերաբերյալ միջին ամսական փաստացի տվյալները և նորմաների նկատմամբ շեղումները ներկայացված են Աղյուսակ 5-ում:

Գետ	Դիտակետ	Միջին ամսական ելքեր. մ ³ /վ								
		հոկտեմբեր			նոյեմբեր			դեկտեմբեր		
		փաստացի	նորմա	%	փաստացի	նորմա	%	փաստացի	նորմա	%
Զկնագետ	Ծովագյուղ	0.24	0.33	73	0.20	0.36	56	0.22	0.24	92
Մասրիկ	Ծովակ	1.90	2.98	64	1.81	2.88	63	2.00	2.66	75
Մարտունի	Գեղհովիտ	0.59	0.79	75	0.56	0.82	68	0.61	0.76	80
Արգիճի	Վ.Գետաշեն	2.56	2.33	110	2.68	2.47	109	2.83	2.38	119
Գավառագետ	Նորատուս	2.07	2.93	71	2.08	3.01	69	2.21	2.99	74

Մակերևութային ջրերի որակ Սևանի ԶԿՏ-ում ջրի որակի մոնիթորինգն իրականացվում է 18 դիտակետում: Զկնագետ գետի ջրի որակը Սեմյոնովկա գյուղից վերև հոկտեմբերին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), նոյեմբերին՝ «վատ» (5-րդ դաս), գետաբերանում ջրի որակը հոկտեմբերին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս): Մասրիկ գետի ջրի որակը գետաբերանում հոկտեմբեր և նոյեմբեր ամիսներին գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս): Սոթք գետի ջրի որակը գետաբերանում երեք ամիսների ընթացքում գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս): Կարճադբյուր գետի ջրի որակը Ախարածոր գյուղից վերև հոկտեմբերին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս), գետաբերանում ջրի որակը հոկտեմբեր և նոյեմբեր ամիսներին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս): Վարդենիս գետի ջրի որակը Վարդենիկ գյուղից վերև հոկտեմբերին գնահատվել է «լավ» (2-րդ դաս), գետաբերանում ջրի որակը հոկտեմբեր և նոյեմբեր ամիսներին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս): Մարտունի գետի ջրի որակը Գեղհովիտ գյուղից վերև հոկտեմբերին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), գետաբերանում՝ հոկտեմբերին՝ «անբավարար» (4-րդ դաս), նոյեմբերին՝ «միջակ» (3-րդ դաս): Արգիճի գետի ջրի որակը Լեռնահովիտ գյուղից վերև հոկտեմբերին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), գետաբերանում՝ հոկտեմբերին և նոյեմբերին՝ «անբավարար» (4-րդ դաս): Ծակքար գետի ջրի որակը գետաբերանում հոկտեմբեր և նոյեմբեր ամիսներին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս): Շողվազ գետի ջրի որակը գետաբերանում հոկտեմբեր և նոյեմբեր ամիսներին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս): «Հայիդրոմետ» ՊՈԱԿ 69 Գավառագետ գետի ջրի որակը գետաբերանում հոկտեմբեր և նոյեմբեր ամիսներին գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս): Արփա-Սևան ջրատարի ջրի որակը Ծովինար գյուղից հարավ-արևելք հատվածում հոկտեմբեր և նոյեմբեր ամիսներին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս):

Հիդրոտերկրաբանական տեսակետից ուսումնասիրվող տարածքի ինժեներա-տերկրաբանական պայմանների, մասամբ լանջային-գրավիտացիոն պրոցեսների զարգացման վրա ազդող կարևոր գործոններից են հանդիսանում ստորգետնյա ջրերը, որոնց ձևավավորումն ու բնույթը, իրենց հերթին ուղղակիորեն կախված է տարածքի

Ֆիզիկա-աշխարհագրական պայմաններից և երկրաբանա-լիթոլոգիական առանձնահատկություններից: Ելնելով դրանից, հետազոտվող տարածքը կարելի է գնահատել, որպես գրունտային ջրերի սնման, կուտակման և բեռնաթափման շրջան: Ստորերկրյա ջրերը բեռնաթափվում են Սևանա լճի մեջ: Տարածքում մինչև 10մ խորությամբ փորված հորատանքներում գրունտային ջրեր բացահայտվել են բոլոր հորատանցքներում՝ 3.5մ-ից:

6. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԿԱՆԽԱՏԵՍՎՈՂ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Կատարված ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ նախատեսվող գործունեության իրականացման տարածքներում /ազդեցության գոտում/ լանշաֆտի, բուսական ու կենդանական տեսակների, հողային և ջրային ռեսուրսների վրա վնասակար ազդեցություններ չեն ակնկալվում: Նախատեսված շինարարական աշխատանքների ազդեցությունը բնական լանդշաֆտների վրա կլինի նվազագույն՝ կրելով սահմանափակ և կարճատև բնույթ: Դրանք հնարավոր է կանխել կամ նվազեցնել շինարարական լավ պրակտիկայի արդյունքում:

Նախատեսվող գործունեության իրականացման արդյունքում ակնկալվում են հետևյալ հիմնական դրական ազդեցությունները.

- ուսումնական և աշխատանքային պայմանների բարելավում,
- դպրոցի հարակից տարածքի բարեկարգում՝ խթանելով նաև առողջ ապրելակերպի զարգացմանը՝ ի հաշվի վերցնելով բարեկարգ և ժամանակակից բացօթյա մարզահրապարակների,
- բարեկարգված և կանաչապատված տարածքի կայուն օգտագործում և պահպանություն:

Նախատեսվող գործունեությունը հնարավորություն կտա դպրոցի ուսուցիչներին և աշակերտներին իրենց աշխատանքն ու ուսումնական գործընթացի կազմակերպումն ու իրականացումը անցկացնել առավել անվտանգ, բարեկարգ և հաճելի միջավայրում:

6.1. Օդային ավազանի աղտոտում

Ծրագրի իրականացման ընթացքում հիմնականում կանխատեսվում է օդի աղտոտում պայմանավորված հողային աշխատանքների ընթացքում անօրգանական

փոշու ժամանակավոր արտանետումներով: Հորատման, բեռնման և թափոնակույտման ընթացքում հողային հանույթից փոշու արտանետումները կարելի է հաշվել ստորև բերված արտահայտությամբ:

$$Q = K1 \times K2 \times K3 \times K4 \times K5 \times K6 \times B \times G \times 106 / 3600 \text{ (գ/վ), որտեղ}$$

K1 -ը՝ փոշու զանգվածային բաժինն է հողային հանույթում, 0.05

K2 -ը՝ փոշու մասնաբաժինը, որը կարող է անցնել աէրոզոլային մասնիկների, 0.02

K3 -ը՝ գործակից է, որը հաշվի է առնում քամու միջին արագությունը (մ/վ), 1.2

K4 -ը՝ գործակից է, որը հաշվի է առնում տարածքի պայմանները, 1

K5 -ը՝ գործակից է, որը հաշվի է առնում հանույթի խոնավությունը, 0.4

K6 -ը՝ գործակից է, որը հաշվի է առնում հանույթի չափերը, 0.1

B-ն՝ գործակից է, որը հաշվի է առնում հողաթափման բարձրությունը, 0.6

G -ն՝ հողային հանույթի զանգվածն է 1 ժամում, տ/ժ

Հողային աշխատանքների տևողությունը գնահատվում է 3 ամիս կամ 3 ամիս x 22 օր x 8 ժամ = 528 ժամ/շինարարություն:

Հողային հանույթի ընդհանուր զանգվածը կազմում է $G=13990 \text{մ}^3 : 528=26,5 \text{մ}^3 / \text{ժամ}$ կամ, հաշվի առնելով տեսակարար կշիռը՝ $26,5 \text{մ}^3 / \text{ժամ} \times 1.7 \text{տ/մ}^3 = 45.05 \text{տ/ժամ}$:

$$Q = 0.05 \times 0.02 \times 1.2 \times 1 \times 0.4 \times 0.1 \times 0.6 \times 45.05 \times 106 / 3600 = 0,36 \text{ գ/վրկ}$$

Գումարային փոշու արտանետումները հողային աշխատանքների ժամանակ կկազմի՝ $0.36 \text{գ/վ} \times 528 \text{ժ} / 2 \times 3600 \text{վ} / 106 = 0.68 \text{տ/շին.ժամանակահատված}$:

«Հ տարածքում օդային ավազանի ֆոնային աղտոտվածությունը վերահսկվում է ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարության կողմից: Օդային ավազանի աղտոտվածության մոնիթորինգային աշխատանքները կատարվում են ՀՀ Շրջակա միջավայրի նախարարության «Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից:

Ներկայումս Հայաստանի Հանրապետությունում մթնոլորտային օդի աղտոտվածության դիտարկումներն իրականացվում են հիբրիդային դիտացանցի միջոցով: Այն բաղկացած է 15 հիմնական անշարժ՝ ակտիվ նմուշառման և ավտոմատ դիտարկումների դիտակայանից, որտեղ դիտարկումներն իրականացվում են ամենօրյա կտրվածքով և 214 շարժական՝ պասիվ նմուշառման դիտակետից, որտեղ իրականացվում են շաբաթական դիտարկումներ: ՀՀ և միջազգային պահանջների համաձայն անշարժ դիտակայաններում կատարվում է հիմնական աղտոտող նյութերի՝ ծծմբի երկօքսիդի, ազոտի երկօքսիդի, փոշու, փոշու մեջ որոշվող մետաղների և գետնամերձ օզոնի (որպես երկրորդային աղտոտիչ) մոնիթորինգ, իսկ շարժական դիտակետերում՝ ծծմբի երկօքսիդի և ազոտի երկօքսիդի մոնիթորինգ: Օդի որակի գնահատումը կատարվում է ՀՀ կառավարության 2006 թ. օգոստոսի 2-ի N160-Ն որոշման համաձայն:

Շրջակա միջավայրի պետական մոնիթորինգի համակարգի շրջանակներում Ծովինար բնակավայրում մթնոլորտային օդի մշտադիտարկումներ չեն կատարվում: Ծովինար բնակավայրերի օդային ավազանի աղտոտվածության մասին պատկերացում կարելի է ստանալ օգտվելով «Վնասակար նյութերի ֆոնային կոնցենտրացիաներ բնակավայրերում, որտեղ բացակայում են մթնոլորտային օդի որակի մոնիթորինգի դիտարկումները» ժամանակավոր առաջարկություններից, որում ներկայացված են մթնոլորտային օդի ֆոնային աղտոտվածության ցուցանիշների կախվածությունը տվյալ բնակավայրի բնակչության քանակից: Այսպիսով, քանի որ Ծովինար բնակավայրի բնակչության թիվը 2017թ. տվյալներով մոտ 5000 մարդ է, ուստի կունենանք հետևյալ պատկերը՝

Ժամանակավոր առաջարկություններ «Վնասակար նյութերի ֆոնային կոնցենտրացիաներ բնակավայրերում, որտեղ բացակայում են մթնոլորտային օդի որակի մոնիթորինգի դիտարկումները»

Բնակչության քանակը (հազար մարդ)	Ֆոնային կոնցենտրացիաներ (մգ/մ3)			
	Փոշի	Ծծմբի երկօքսիդ (SO2)	Ազոտի երկօքսիդ (NO2)	Ածխածնի օքսիդ (CO)
50 -100	0.098	0.007	0.034	1.3
10-50	0.095	0.006	0.033	1.1
<10	0.071	0.006	0.023	0.8

Նախատեսվող գործունեության արդյունքում՝ ԲԿՊ-ով սահմանված միջոցառումների պատշաճ իրականացմամբ, օդային ավազանի աղտոտվածության լրացուցիչ ավելացում չի կանխատեսվում:

Շինարարության ընթացքում վերը նշված արտանետումները կլինեն տեղայնացված, ենթակա արագ ցրման և ժամանակավոր՝ հաշվի առնելով շինարարական աշխատանքների ժամանակավոր բնույթը: Թույլատրված նորմերի սահմաններում ներկայացված արտանետումների պահումը և հնարավոր վնասակար ազդեցությունները կբացառվեն կամ կնվազեցվեն բնապահպանական կառավարման պլանում ներկայացված

միջոցառումների իրականացման դեպքում, մասնավորապես փոշու արտանետումները նվազեցնելու համար կիրականցվի շինհրապարակի պարբերաբար ջրցանում, շինանյութ տեղափոխող մեքենաների երթևեկությունը կկազմակերպվի թափքի ծածկման պայմաններում, ինչպես նաև կիրականացվի շին հրապարակ մուտք գործող և լքող մեքենաների անվադողերի լվացում: Հարակից բնակելի և հասարակական շենքերից բողոքների դեպքում կիրականացվի նաև օդի աղտոտվածության գործիքային չափումներ, որոնք կհամեմատվեն օրենսդրական նորմերի և ելակետային տվյալների հետ:

Համաձայն «Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» ՀՀ օրենքի 11-րդ հոդվածով սահմանված կարգավորումների, նոր, վերակառուցվող և ընդլայնվող աղտոտման անշարժ աղբյուրներ ունեցող կազմակերպությունների, շենքերի և շինությունների տեղաբաշխման, նախագծման, կառուցման և գործարկման, գոյություն ունեցող տեխնոլոգիական գործընթացների և սարքավորումների կատարելագործման ու նորերի ներդրման դեպքում անհրաժեշտ է ապահովել մթնոլորտային օդի վիճակի վրա վնասակար ներգործության նորմատիվների պահպանումը: Ընդ որում, պետք է նախատեսվեն աղտոտող (վնասակար) նյութերի արտանետումների որսումը, դրանց օգտահանումը կամ վնասագերծումը՝ ելնելով այն բանից, որ նախագծվող, գործող և ապագայում կառուցվող օբյեկտների արտանետումները չհանգեցնեն մթնոլորտային օդն աղտոտող (վնասակար) նյութերի սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիաների գերազանցման:

Շենքերի և շինությունների կառուցման (վերակառուցման, վերականգնման, քանդման, հիմնական և ընթացիկ նորոգման) աշխատանքների ընթացքում փոշու արտանետումների շինարարական հրապարակից դուրս տարածվելը կանխարգելելու նպատակով շինարարություն, ինչպես նաև փոշու արտանետման հետ կապված աշխատանքներ կատարող ֆիզիկական (այդ թվում՝ ձեռնարկատիրական գործունեությամբ զբաղվող) և իրավաբանական անձինք դրանք իրականացնելու ընթացքում պարտավոր են՝

- 1) ցանկապատել շինարարական հրապարակները, շենքերը և շինությունները ծածկել շինարարությանը համապատասխան բարձրությամբ անթափանց թաղանթով.
- 2) շինարարական հրապարակից դուրս եկող տրանսպորտային միջոցների անվադողերը լվանալ.
- 3) ավազը, ցեմենտը, գաջը, խիճը, այլ սորուն նյութերը, հողային զանգվածները, ինչպես նաև շինարարական աղբը տեղափոխել փոշու համար անթափանց ծածկոցներով ծածկված տրանսպորտային միջոցներով.
- 4) օդի դրական ջերմաստիճանի դեպքում շինարարական հրապարակը, բացառությամբ վերանորոգվող և վերակառուցվող փողոցների, օրվա ընթացքում պարբերաբար ջրել՝ բացառելով կեղտաջրերի թափանցումը շինարարական հրապարակի սահմաններից դուրս.
- 5) հղկման աշխատանքներ կատարելիս օգտագործել փոշու արտանետումը բացառող սարքեր և տեխնոլոգիաներ.
- 6) ավազը, ցեմենտը, գաջը, խիճը, այլ սորուն նյութերը, հողային զանգվածները, ինչպես նաև շինարարական աղբը պահեստավորել փակ տարածքներում կամ ծածկել անթափանց թաղանթներով.
- 7) շինարարական աղբը տեղափոխել դրանց հեռացման համար հատուկ հատկացված վայրեր և հատուկ սահմանված երթուղով:

Արգելվում է այրել խոզանները, բուսական մնացորդներով ու չորացած բուսականությամբ տարածքները, արոտավայրերի ու խոտհարքների բուսականությունը գյուղատնտեսական, անտառային ու բնության հատուկ պահպանվող տարածքների հողերում:

Արգելվում է արտադրության կամ սպառման կամ տերևաթափից առաջացած թափոններն այրել բնական միջավայրում, բնակավայրերում, դրանց շրջակայքում կամ դրանց այրման համար չնախատեսված այլ վայրերում, կաթսայատներում կամ վառարաններում, թափոնների գործածության օբյեկտներում, հատուկ հատկացված տեղերում կամ չարտոնագրված աղբավայրերում:

Բնակելի տարածքներում մթնոլորտային օդի վիճակի վրա ներգործող նոր կազմակերպությունների տեղի ընտրության, գործող կազմակերպությունների վերակառուցման կամ ընդլայնման դեպքում սահմանվում են սանիտարապաշտպանական գոտիներ՝ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Մթնոլորտային օդի վիճակի վրա ներգործող տնտեսական կամ այլ գործունեություն իրականացնող օբյեկտների կառուցման նախագծերում պետք է նախատեսվեն աղտոտող (վնասակար) նյութերի արտանետումների նվազեցմանը և վնասագերծմանն ուղղված միջոցառումներ:

Նոր կամ վերակառուցված տնտեսական կամ այլ գործունեություն իրականացնող օբյեկտների գործարկման ընթացքում աղտոտող (վնասակար) նյութերի արտանետումները չպետք է գերազանցեն դրանց համար սահմանված տեխնիկական և սահմանային թույլատրելի նորմատիվները:

Արգելվում են մթնոլորտային օդի պահպանության պահանջները չբավարարող կառույցների և այլ օբյեկտների կառուցումը և շահագործումը:

Արգելվում են տնտեսական կամ այլ գործունեության իրականացումը, ինչպես նաև նման գործունեություն իրականացնող օբյեկտների նախագծումն ու կառուցումը, եթե դրանք կարող են հանգեցնել մարդու առողջության վատթարացման, բույսերի և կենդանիների գենետիկ ֆոնդի ոչնչացման, մարդու և շրջակա բնական միջավայրի համար անդառնալի հետևանքների: Սույն մասում նշված հետևանքների հավանականությունը հաստատվում է շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննությամբ՝ օրենքով սահմանված կարգով:

6.2. **Ջրօգտագործում և ջրային համակարգերի վրա ազդեցություն**

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում ջուրը հիմնականում օգտագործվելու է շինհրապարակի ջրցանման, մաքրման և որոշ շինարարական աշխատանքների իրականացման համար, ինչպես նաև կապալառուի աշխատակազմի կենցաղային կարիքները հոգալու նպատակով: Մակերևութային ջրերի վրա ուղղակի ազդեցություն չի կանխատեսվում: Շինարարական աշխատանքները կատարվելու են ցանկապատված շինհրապարակի ներսում, ինչը կբացառի և/կամ կնվազեցնի հնարավոր արտահոսքերը և արտանետումները, իսկ շինարարական մեքենաների երթևեկությունը կկազմակերպվի համապատասխան չափաքանակներով և ծածկող պաստառների առկայությամբ:

6.3. Թափոնների առաջացում և կառավարում

Հիմնական թափոնատեսակը, որը կառաջանա դպրոցի կառուցման ընթացքում, շինարարական աղբն է, որի տեղափոխությունն ու տեղադրումը կիրականցվի Ծովինարի համայնքապետարանի կողմից հատկացված աղբավայրում:

Համաձայն ՀՀ բնապահպանության նախարարի 2006թ. հոկտեմբերի 26-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում գոյացող արտադրության (այդ թվում ընդերքօգտագործման) և սպառման թափոնների ցանկը հաստատելու մասին» N342-Ն հրամանի, շինարարական աշխատանքների ընթացքում, մասնավորապես՝ նոր դպրոցի շենքի կառուցման, դպրոցի հին շենքի ապամոնտաժման և տարածքի բարեկարգման աշխատանքների ընթացքում գնահատվում են ստորև ներկայացվող կազմով թափոնների առաջացում.

Թափոնի անվանում	Ծածկագիր	Վտանգավորությամբ դաս	Քանակ
Կենցաղային չտեսակավորված աղբ (բացառությամբ խոշոր եզրաչափերի)	91200400 01 00 4	IV	մոտ 3 տ
Փորման աշխատանքների ընթացքում առաջացած վտանգավոր նյութերով չաղտոտված հող	31401100 08 99 5	V	3130 խ.մ
Շինարարական աղբ	91200601 01 00 4	IV	150 խ.մ
Շենքերի քանդումից առաջացած շին աղբ	91200601 01 00 4	IV	2500տ
Եռակցման խարամ թափոնատեսակը	3140480001994	IV	Հաշվարկ ելի չէ

Երկակի օգտագործման նյութեր առկա չեն:

Նախատեսվող գործունեության ընթացքում քայուղերի և հեղուկ վառելիքի թափոնների առաջացում չի կանխատեսվում:

Գործունեության ընթացքում ապամոնտաժման գործողություններից գոյացած շինարարական աղբը գնահատվում է շուրջ 2500 տ, շինարարական աղբը՝ շուրջ 150 խ.մ: Վերջիններիս հեռացումն ու տեղադրումը կիրականացվի ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով՝ Մարտունու համայնքապետարանի հետ համաձայնեցված վայրում, որի վերաբերյալ համաձայնությունը նախատեսվում է ձեռք բերել մինչ շինարարական աշխատանքների մեկնարկը:

Կենցաղային աղբը, որի ընդհանուր քանակը գործունեության ողջ ընթացքում կանխատեսվում է մոտ 3տ, կտեղափոխվի աղբահավաք ծառայություն իրականացնող ընկերության կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով:

Թափոնների փաստացի քանակի որոշումը և ծավալաթերթով նախատեսված վճարումը հնարավոր է իրականացնել տեղամասի տեխնիկական հսկողություն իրականացնող ինժեների և հեղինակային հսկողություն իրականացնող կազմակերպության համաձայնությամբ:

6.4. Աղմուկի և թրթռումների ազդեցություն

Համապատասխան բնապահպանական միջոցառումների կիրառման դեպքում շինարարական աղմուկի և թրթռումների մակարդակը չի գերազանցի ՀՀ-ի սահմանված նորմերի դպրոցին հարակից տարածքում , հաշվի առնելով առկա ազդակիր շինությունների (բնակելի և հասարակական շենքեր, բիզնես կետեր) հեռավորությունը շինտարածքից (մոտ 20-50 մ): Հարակից տների և շենքերի բնակչության հնարավոր բողոքների դեպքում կիրականացվեն աղմուկի և թրթռումների մակարդակների գործիքային չափագրումների:

Շին աշխատանքների ընթացքում օգտագործվող մեքենա-մեխանիզմները կշահագործվեն բացառապես աղմկակլանիչների և խլացուցիչների առկայության դեպքում: Բացի այդ հիմնականում աղմուկ առաջացնող գործողությունները կիրականացվեն միայն օրվա ցերեկային ժամերին, այն է՝ ժամը 9:00-ից 18:00:

Շինարարական գործողությունների ընթացքում թրթռումների ազդեցություններ հարևան ազդակիրների վրա չեն կանխատեսվում: Շինարարական աշխատանքների ընթացքում կապալառուն պարտավոր է հետևել ՀՀ թրթռումների գործող նորմերը, քանի որ ծրագրի շրջանակում հարակից կառույցների վրա հասցրված ցանկացած ֆիզիկական վնաս պետք է վերացվի կամ փոխհատուցվի կապալառու ընկերության սեփական միջոցների հաշվին:

Շինարարության ընթացքում աղմուկի և թրթռումների մակարդակը կապված է լինելու շինարարական տեխնիկայի, սարքավորումների և տրանսպորտային միջոցների աշխատանքի հետ: ՀՀ-ում աղմուկի մակարդակը կանոնակարգվում է համաձայն՝ ՀՀ Առողջապահության նախարարի 2002թ. մարտի 6-ի՝ «ԱՂՄՈՒԿՆ ԱՇԽԱՏԱՏԵՂԵՐՈՒՄ, ԲՆԱԿԵԼԻ ԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՇԵՆՔԵՐՈՒՄ ԵՎ ԲՆԱԿԵԼԻ ԿԱՌՈՒՑԱՊԱՏՄԱՆ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐՈՒՄ» N2-III-11.3 ՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ՆՈՐՄԵՐ N2-III-11.3 ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ N 138 հրամանի և ՀՀ Քաղաքաշինության նախարարի 2014թ. մարտի 17-ի՝ ՀՀԾՆ 22-04-2014 «ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱՂՄՈՒԿԻՑ» ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՆՈՐՄԵՐԸ

**ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱՐԱՐԻ 2001 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 1-Ի N 82 ՀՐԱՄԱՆՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ N79-Ն հրամանի պահանջներին համապատասխան:**

Ավտոմեքենաների և սարքավորումների աշխատատեղերում աղմուկի մակարդակը 80 դԲ (A) գերազանցելու դեպքում աշխատողները պետք է օգտագործեն անհատական պաշտպանական միջոցներ (գլխարկներ, ականջակալներ և այլն): Բնակավայրերի համար աղմուկի սահմանված թույլատրելի մակարդակը ցերեկային ժամերի համար կազմում է 70 դԲ (A), կամ ֆոնային մակարդակի ոչ ավել քան 3 դԲ (A) ավելացում: Հաշվի առնելով շինարարական աշխատանքների կարճաժամկետ բնույթը, աշխատակիցների վրա աղմուկի ազդեցությունը կրելու է կարճատև և ժամանակավոր բնույթ: Շինարարության ընթացքում շինհրապարակում աշխատելու են տարբեր մեքենաներ և մեխանիզմներ, որոնց աղմուկի մակարդակի գումարային ազդեցությունը չի գերազանցի սահմանված նորմերը և նույնիսկ միաժամանակ մի քանի շինտեխնիկայի աշխատելու դեպքում կգտնվի թույլատրելի սահմաններում: Շինարարական աշխատանքները կատարվելու են ցերեկային ժամերին: Աղմուկի մակարդակը նվազեցնելու նպատակով կնախաձեռնվեն վերը նկարագրված լրացուցիչ միջոցառումները, որոնց կիրառման դեպքում շինարարական աղմուկի և թրթռումների մակարդակը շինհրապարակին հարակից տարածքում չի գերազանցի ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված նորմերը:

Աղմուկի և թրթռումների մակարդակների կառավարմանն ուղղված մեղմացնող միջոցառումներն առավել մանրամասը ներկայացված են ԲԿՊ-ում: Ծախսերի արդյունավետության տեսանկյունից նպատակահարմար է համարվել աղմուկի և թրթռումների մակարդակների գործիքային չափագրումներ իրականացնել միայն բողոքների դեպքում:

6.5. Ազդեցություն պատմամշակութային հուշարձանների վրա

Հողային աշխատանքների ընթացքում պատահական գտածոի (շարժական կամ անշարժ) անսպասելի հայտնաբերման դեպքում, համաձայն ՀՀ «Պատմության և մշակութային անշարժ հուշարձանների ու պատմական միջավայրի պահպանության և օգտագործման մասին» օրենքի (1998թ.) և ՀՀ կառավարության 2002 թվականի ապրիլի

20-ի N 438 որոշման 43-րդ կետի ընթացակարգերի, աշխատանքները կդադարեցվեն և շինարար կապալառուն կտեղակացնի Պատվիրատուին, վերջինս էլ՝ լիազոր մարմնին:

6.6. Աշխատանքի անվտանգություն

Նախատեսվող գործունեության իրականացման ընթացքում մեծ ուշադրություն է դարձվելու աշխատանքային անվտանգության ապահովման հարցերին, որի համար նախատեսված են մի շարք միջոցառումներ հնարավոր ազդեցությունները և անհարմարությունները բացառելու կամ մեղմացնելու նպատակով:

Շինհրապարակում առողջության և աշխատանքային անվտանգությանն ուղղված կանոնները/միջոցառումները կիրականացվեն կապալառուի կողմից՝ համաձայն ԲԿՊ-ում նկարագրված ընթացակարգի, որոնք համալիր ներկայացված են ԲԿՊ-ի «Առողջության և աշխատանքի անվտանգության պլան», ինչպես նաև «Արտակարգ իրավիճակների արձագանքման պլան» ենթաբաժիններում:

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում խստորեն կպահպանվեն անվտանգության և հակահրդեհային միջոցառումները, մասնավորապես.

1. Նախքան աշխատանքի սկսելը կկատարվի շինհրապարակի ժամանակավոր ցանկապատում և կտեղադրվեն մուտքը արգելող ցուցափեղկեր/նշաններ:

2. Շինարարությունում շահագործվող կռունկը պետք է անցած լինի անվտանգության տեխնիկայի փորձաքննության և գրանցված լինի «Տեխնիկայի անվտանգության ազգային կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի ռեգիստրում:

3. Հակահրդեհային անվտանգությունը շինհրապարակում, աշխատատեղում և աշխատանքի տեղամասերում անհրաժեշտ է ապահովել համապատասխան «Հակահրդեհային անվտանգության կանոններ» պահանջներին համապատասխան, ապահովել կրակմարիչի առկայությունը և հրդեհային անվտանգության վերաբերյալ պաստառներ և այլն:

4. Մինչև աշխատանքների սկսելը աշխատողներին պետք է հրահանգավորել անվտանգության տեխնիկայի մասին: Բանվորների աշխատանքների պաշտպանությունը պետք է ապահովվի վարչակազմի կողմից, նրանց անհատական պաշտպանական միջոցներ տրամադրմամբ (հատուկ արտահագուստ, կոշիկ, սաղավարտ և այլն):

5. Տանիքի և բարձրության վրա աշխատանքների իրականացման ժամանակ, աշխատանքներն անհրաժեշտ է կատարել անվտանգության գոտիների օգտագործմամբ, որոնք պետք է ամրացվեն կոնստրուկտիվ ճշտված և հուսալի էլեմենտից:

6. Եռակցման աշխատանքներ իրականացնելիս անհրաժեշտ է հետևել, որպեսզի էլեկտրա և գազաեռակցված սարքերը գտնվեն ճանապարհներից և անցումներից մի կողմ և էլեկտրաեռացման սարքը և եռակցվող նյութը լինեն հողանցված:

7. Խտացված գազով բալոնները պետք է տեղափոխել միայն հատուկ պատգարակի միջոցով: Բալոնին չի թույլատրվում մոտենալ յուղոտված հագուստով, արգելվում է նաև բալոնների մոտակայքում ծխելը:

8. Արգելվում է տանիքում աշխատանքներն իրականացնելը, մշուշի, ամպրոպի և քամու 6 բալ արագությամբ գերազանցման դեպքում:

Անվտանգության անհատական մոտեցումներ կապված կռունկի գործողության գոտում կատարվելիք շին-մոնտաժային աշխատանքների հետ (օրինակ՝ բեռի տեղափոխումը գոյություն ունեցող շենքերի տանիքի վրայով):

7. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

7.1. Շրջակա միջավայրի պահպանություն և մեղմացնող միջոցառումները

Ծրագրի համապատասխանությունը ՀՀ օրենսդրական պահանջներին և նորմերին, ինչպես նաև ԱԶԲ բնապահպանական անվտանգության սկզբունքներին նախատեսվում է ապահովել բնապահպանական կառավարման պլանի (ԲԿՊ) միջոցով: ԲԿՊ-ում պարունակում է Ծրագրի բոլոր փուլերի ընթացքում (նախագծում, շինարարություն և շահագործում) հնարավոր անցանկալի բացասական ազդեցությունները կանխելու և մեղմացնելու միջոցառումներն, ինչպես նաև մոնիտորինգի գործողությունները՝ ստուգելու համար շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքի համապատասխանությունը պլանավորված մեղմացնող միջոցառումներին:

Ծրագրի համար մշակված ԲԿՊ՝ մեղմացնող միջոցառումները և մոնիտորինգի պլանն, ամբողջական ներկայացված են Հավելված 2 և Հավելված 3-ում:

ԲԿՊ-ն որպես անբաժանելի մաս կցվելու է հիմնական շինարար կապալառուի մրցութային և պայմանագրային փաստաթղթերին: Հիմնական կապալառուն պատասխանատու է լինելու ԲԿՊ-ի իրականացման համար և իր հերթին համապատասխան պայմանագրային պարտավորություններ է նախատեսելու ենթակապալառուի հետ իր պայմանագրերում:

Ստորև ամփոփ բերվում են նախատեսվող գործունեությունից ակնկալվող ազդեցությունները և շրջակա միջավայրի պահպանությանն ուղղված հիմնական բնապահպանական, ինչպես նաև աշխատանքի և առողջության ապահովման միջոցառումները, որոնք պատշաճ ձևով կիրականացվեն ենթածրագրի իրականացման բոլոր փուլերի ընթացքում.

- տեղեկատվության հրապարակում և հանրային լսումներ,
- շինարարական հրապարակի ժամանակավոր ցանկապատում,
- շինարական աղբի կանանոնավոր հեռացում թույլատրված աղբավայր, ինչպես նաև շին. հրապարակում կենցաղային աղբի համար նախատեսված աղբամանների տեղադրում,
- շինարարական հրապարակի ջրցանում և փոշու արտանետումների մակարդակների կառավարում ՀՀ թույլատրելի նորմերին համապատասխան,
- շինարարական մեքենաների սահմանափակ տեղաշարժ՝ 30 կմ/ժ չգերազանցող արագությամբ, իսկ բեռնատարերի դեպքում՝ թափքի ծածկի առկայությամբ,
- աղմուկ առաջացնող աշխատանքներն իրականացում թույլատրելի մակարդակների սահմանում և ցերեկային ժամերին՝ մինչև ժամը 18:00,
- մեքենաների անիվների լվացման և մաքրման միջոցառումներ (կոպիճե մակերեսներ)՝ հրապարակից ցեխի և փոշու տարածումը կանխելու նպատակով,

- շինարարական նյութերի ձեռք բերում լիցենզավորված մատակարարներից, ներառյալ՝ բետոնաշաղախը՝ մոտոկա հանգույցներից,
- վառելիքի և նավթանման նյութերի պահումը կիրականացվի բետոնե, ավազե հիմքերի կամ մետաղական անթափանց տակդիրների վրա,
- մեքենա-սարքավորումների տեխնիկական սպասարկումը կիրականացվի մասնագիտացված կենտրոններում,
- նախատեսվող գործունեության ողջ ընթացքում բողոքների արձագանքման մեխանիզմի ներդրում,
- արտակարգ իրավիճակների կանխարգելման միջոցառումներ,
- կապահովվեն առողջության և աշխատանքի անվտանգության ապահովման միջոցառումներ, ներառյալ՝ բանվորական կազմին սեզոնային արտահագուստի, անձնական պաշտպանիչ միջոցների տրամադրում:
- տարածքի կանաչապատ գոտիները կհամալրվեն արժեքավոր բուսականությամբ:

7.2. Մոնիտորինգ

ՀՏՁԿ-ի կողմից կանոնավոր մոնիտորինգ է իրականացվելու ԲԿՊ-ում նախանշված մեղմացնող միջոցառումների կատարումը և դրանց արդյունավետությունը ստուգելու նպատակով: ՀՏՁԿ-ի բնապահպանության երաշխիքների մասնագետները իրականացնելու է մոնիտորինգի դաշտային ստուգայցեր դպրոցի շինարարական տեղամաս ամսական երկու անգամ կտրվածքով: Մոնիտորինգային արդյունքները գրանցվելու են Ծրագրի շրջանակում մշակված մոնիտորինգի ստուգաթերթիկում:

Տեխնիկական վերահսկողության շրջանակներում կիրականացվի ամենօրյա հսկողություն, որը կներառի նաև բնապահպանական, առողջության և աշխատանքային անվտանգության հարցերը և նկատված հայտաբերված անհամապատասխանությունների վերաբերյալ ժամանակին կտեղեկացվի ՀՏՁԿ-ին:

Ծախսերի արդյունավետության տեսանկյունից նպատակահարմար է համարվել փոշու, աղմուկի և թրթռումների մակարդակների չափագրումներն իրականացնել ազդակիր կողմերի համապատասխան բողոքների դեպքերում:

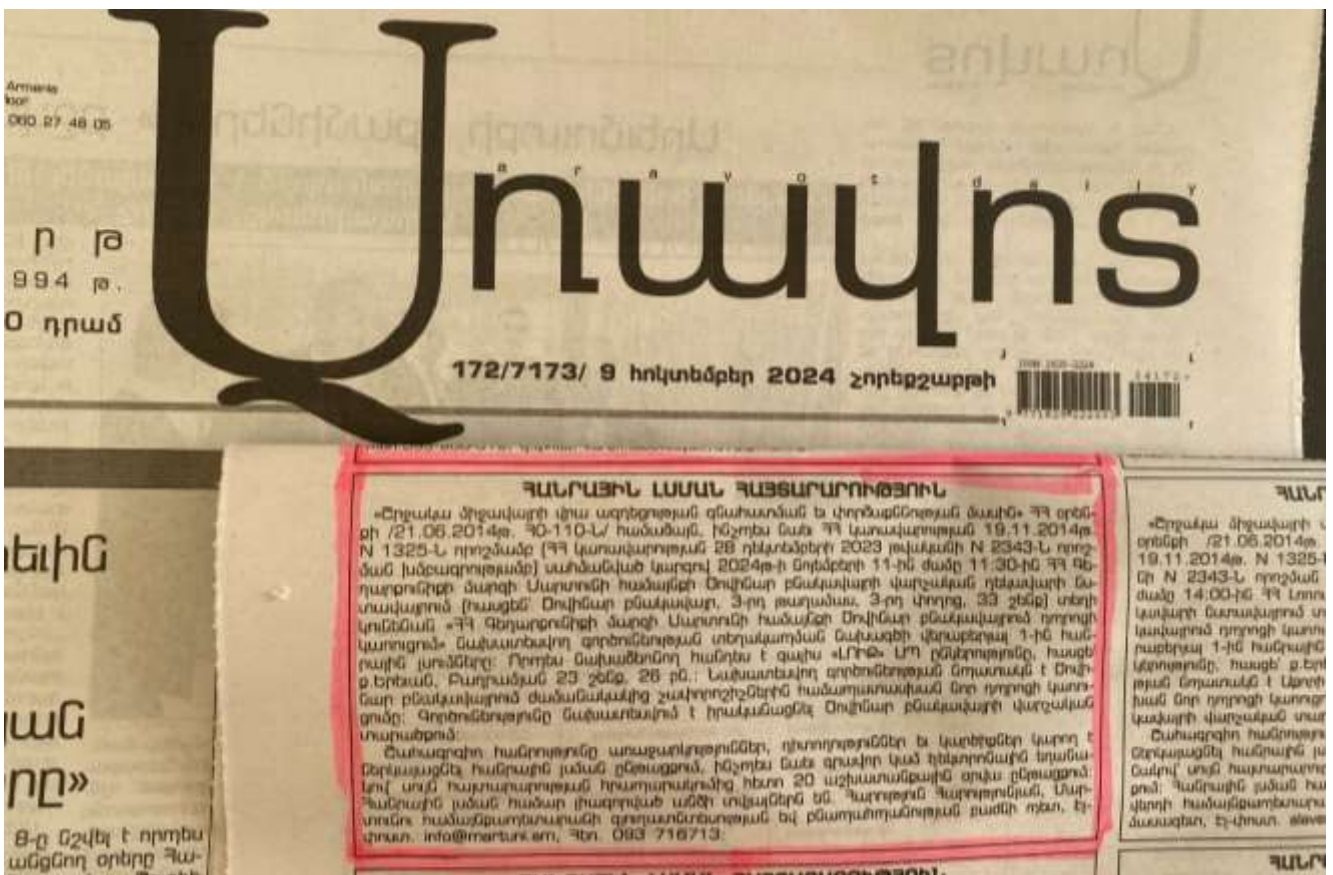
ՀՏՁԿ-ի կողմից նախատեսվող գործունեության իրականացման ողջ ընթացքում ներդրվելու է բողոքների անդրադարձման մեխանիզմ (ԲԱՄ): Շահառուների հետ կապի և բողոքների լուծման մեխանիզմների վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է ՀՏՁԿ-ի պաշտոնական կայքում (www.atdf.am):

8. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Բնապահպանական պետական փորձաքննության շրջանակում 2024 թվականի նոյեմբերի 11-ին ժամը 11:30-ին, Գեղարքունիքի մարզի Մարտունի համայնքի Ծովինար բնակավայրի վարչական շենքում իրականացվել է նոր դպրոցի կառուցման նախագծի և նախատեսվող գործունեության՝ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության վերաբերյալ հանրային քննարկում:

Հանդիպմանը մասնակցել են համայնքի ղեկավարը, դպրոցի տնօրենը, ուսուցչական անձնակազմը, պատվիրատու ներկայացուցիչներ, նախագծային և ՇՄԱԳ իրականացնող կազմակերպություններից, ինչպես նաև Ծովինարի բնակիչները:

Հանրային քննարկումները կազմակերպվել են հանրային քննարկման և ծանուցումների իրականացման կարգի համաձայն, ըստ որի հանդիպումից նվազագույնը 21 աշխատանքային օր առաջ հանդիպման վերաբերյալ մանրամասն տեղեկատվությունը հրապարակվել է «Առավոտ» օրաթերթի 09.10.2024 համարում:

Շահագրգիռ հանրությունը հնարավորություն է ունեցել իր առաջարկությունները, դիտողություններն ու կարծիքները Մարտունու համայնքապետարան ուղարկել նաև գրավոր:

Հանդիպման արձանագրությունը, մասնակիցների ցուցակը, ինչպես նաև համայքի ավագանու հանձնառությունը նախատեսվող գործունեության իրականացման վերաբերյալ ներկայացված են սույն ՇՄԱԳ հաշվետվության Հավելված 4-ում:

9. ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

- Շինարարակ կլիմայաբանություն» 22-01-2024
- Временное методическое пособие по расчету выбросов от неорганизованных источников в промышленности строительных материалов, МИНПРОМСТРОЙ СССР1984, Москва.
- ԱԴԲ 2015: Բնապահպանական գնահատման և ուսումնասիրության շրջանակ:
- ՀՀ կառավարության որոշում N160-Ն, 2 փետրվար, 2016թ: Բնակավայրերում մթնոլորտային օդն աղտոտող նյութերի սահմանային թույլատրելի խտությունների (կոնցենտրացիանների-ՍԹԿ) նորմատիվները հաստատելու մասին:
- Տեղեկագիր ՀՀ հիդրոթերևութաբանության և շրջակա միջավայրի մոնիթորինգի արդյունքների մասին: Երևան: 2024թ 1-ին եռամսյակ:
- ՀՀ կառավարության որոշում 596-Ն, 2015: ՀՀ-ում «Կառուցապատման նպատակով թույլտվությունների և այլ փաստաթղթերի տրամադրման կարգը հաստատելու և ՀՀ կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին»:
- ՀՀ կառավարության 426-Ն որոշումը, 12 ապրիլի, 2018թ: «Նոր կառուցվող բնակելի բազմաբնակարան շենքերում, ինչպես նաև պետական միջոցների հաշվին կառուցվող (վերակառուցվող, նորոգվող) օբյեկտներում էներգոխնայողության և էներգոարդյունավետության տեխնիկական կանոնակարգը սահմանելու մասին»
- ՀՀ տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարի N-1243-Ն հրաման, 2015թ: «Սեյսմիկ պաշտպանության բնագավառի հատուկ և կարևոր նշանակության օբյեկտները սահմանելու մասին»:
- ՀՀ Օրենք Սեյսմիկ պաշտպանության մասին, 2002 թ:
- ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահի N 102-Ն հրաման, 2020թ: ՀՀԾՆ 20.04-2020 «Երկրաշարժադիմացկուն շինարարության նախագծման նորմեր» շինարարական նորմերը հաստատելու և ՀՀ քաղաքաշինության նախարարի 2006 թվականի փետրվարի 3-ի N 24-Ն հրամանն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1. ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏՄԱՍԲ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ ՎԿԱՅԱԿԱՆ ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏՄԱՍԲ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ

Սույն վկայականով հաստատվում է «23» Հունիսի 2016 թվականին գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման միասնական մատյանում կատարված անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցումը հետևյալ տվյալներով.

1. ԳՐԱՆՑՎԱԾ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՍՈՒԲՅԵԿՏ (ՆԵՐ)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

2. ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ԳՏԼՎԵԼՈՒ ՎԱՅՔԸ ԵՎ ՍԵՓԱՎԱԾՈՒՄ

Մարզ Գեղարքունիք, համայնք Ծղվինար 1 թաղամաս, 3 փողոց 33

3. ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԻՄՔ ՀԱՆԴԻՍԱՅԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԸ

Հաշվեկշռային 22.02.2002թ. թիվ 20 տեղեկանք, Համայնքի ղեկավարի 26 որոշում

4. ՀՈԴԱՄԱՍԻ ԲԼՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

Կադաստրային ծածկագիրը՝ 05-052-0067-0016

Մակերեսի չափը (հա)՝ 2.3

Նպատակային նշանակությունը՝ բնակավայրերի

Գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ Հասարակական կառուցապատման

Գրանցված իրավունքի տեսակը՝ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

5. ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

- 1) Նպատակային նշանակությունը՝ Հասարակական
- 2) Բնութագրերը ըստ առանձին շինությունների՝

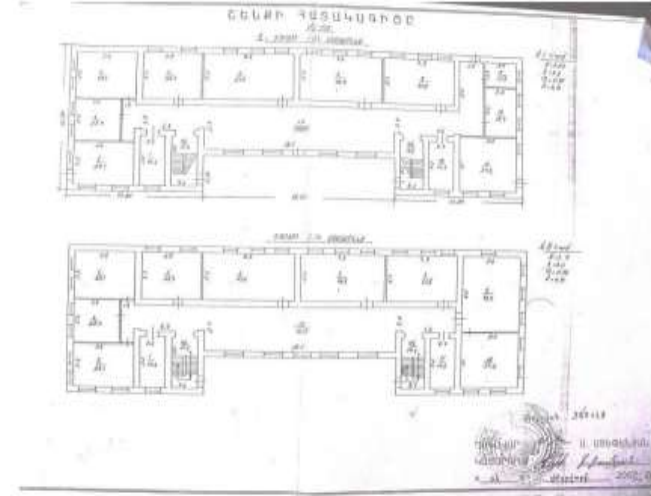
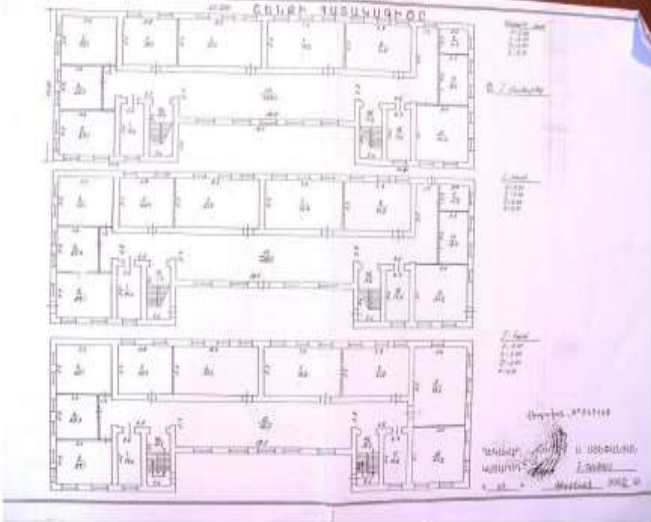
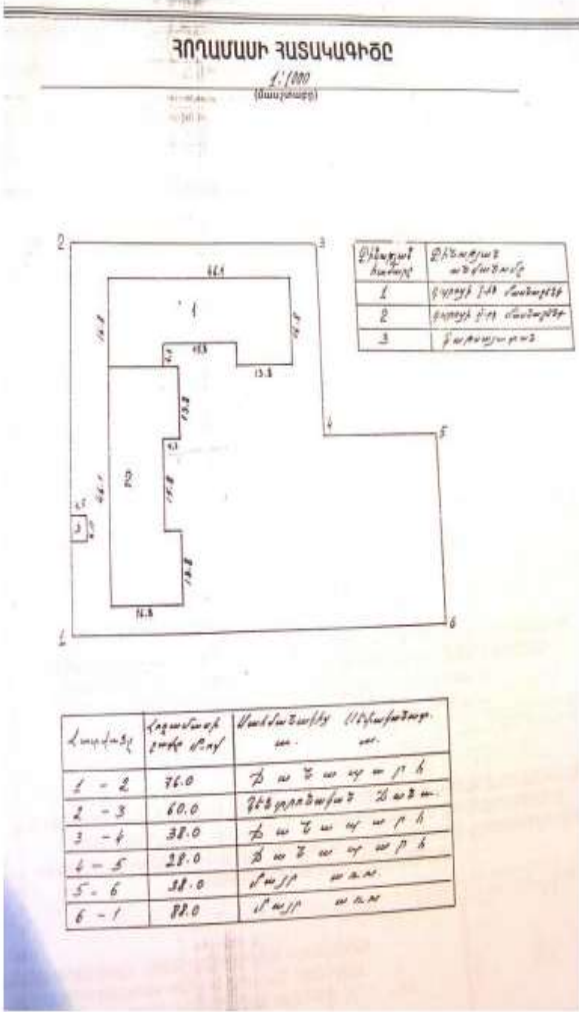
Հ/հ	Կադաստրային ծածկագիրը	Տեսակը	Մակերեսի չափը	Գրանցված իրավունքի տեսակը
1	05-052-0067-0016-001	Դպրոց	5691.1 ք.մ.	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
2	05-052-0067-0016-002	Ենթակայան	22.7 ք.մ.	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
3	05-052-0067-0016-003	Կաթսայատու	122.5 ք.մ.	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
4	05-052-0067-0016-004	Պահեստ	140.6 ք.մ.	ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Լրացուցիչ նշումներ և տեղեկություններ

Գրանցումը իրականացվում է համապատասխանաբար անձի անունը, ազգանունը՝ Անի Աբգարյան
 գրադեցողի մեծ որդու՝ Մանուկ Աբգարյանի մարզային ստորաբաժանման անշարժ գույքի ավագ
 ռեգիստր

4.5.

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ (ԲԿՊ)

Ծրագրի գործողություններ	Շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցություններ	Առաջարկվող մեղմացնող միջոցառումներ	Պատասխանատու մարմին
Ն Ա Խ Ա Շ Ի Ն Ա Ր Ա Ր Ա Կ Ա Ն Փ ՈՒ Լ			
1. Հանրային լսումներ, հանրության իրազեկում	Հանրության ոչ պատշաճ տեղեկացվածությունը և հնարավոր բողոքները կարող են նախատեսվող գործունեության իրականացման ժամկետների ձգձգման պատճառ դառնալ:	1.1. Դպրոցի նոր շենքի կառուցման նախագծի և ԲԿՊ-ի վերաբերյալ առաջին հանրային քննարկումը անցկացրվել է ս.թ. նոյեմբերի 11-ին , ժամը ` 11:30 Գեղարքունիքի մարզի Մարտունի համայնքի Ծովինար բնակավայրի վարչական շենքում: 1.2. Հանրային քննարկման հայտարարությունը օրենսդրությամբ սահմանված կարգով տպագրվել է «Առավոտ» օրաթերթի 09.10.2024 համարում:	Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏՀՀ)
2. Մրցութային և պայմանագրային փաստաթղթերի պատրաստում	ԲԿՊ-ի պահանջներն անհրաժեշտ է հաշվի առնել աշխատանքային նախագծում, որի արդյունքում հնարավոր են բնապահպանական բացասական ազդեցություններ՝ բնակելի համայնքի շինարարության և շահագործման փուլերում:	2.1. Աշխատանքային նախագիծը անհրաժեշտ է մշակել հաշվի առնելով ԲԿՊ-ում պլանավորված մեղմացնող միջոցառումները, որոնք պետք է ներառված լինեն նաև կապալառուի պայմանագրային փաստաթղթերում:	Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏՀՀ)
Շ Ի Ն Ա Ր Ա Ր ՈՒ Թ Յ Ա Ն Փ ՈՒ Լ			
Առողջություն և աշխատանքային անվտանգություն			
3. Շինարարական հրապարակի բոլոր գործողությունները	ԲԿՊ-ի պահանջների չկատարումը և դպրոցի կառուցման բնապահպանական պահանջների մասին տեղեկատվության պակասը կարող են շրջակա միջավայրի վատթարացման պատճառ դառնալ: Շինհրապարակի ոչ պաշաճ կազմակերպման պատճառով աշխատողների, ինչպես նաև շինհրապարակի մերձակայքում բնակվող մարդկանց ցանկացած վնասվածքը անընդունելի է:	3.1. Անհրաժեշտ է նշանակել բնապահպանական/ աշխատանքային անվտանգության և արտակարգ իրավիճակների համար պատասխանատու անձ, ով մշտապես ներկա կգտնվի շինհրապարակում: 3.2. Անհրաժեշտ է ձեռնարկել միջոցառումներ կողմնակի անձանց մուտքը շինհրապարակ արգելելու համար. (ցանկապատում, պահակակետ և այլ): 3.3. Անհրաժեշտ է բացառել անվտանգության կանոնների խախտման դեպքերը (օր. չհսկված էլեկտրական գործիքների առկայությունը շինհրապարակում և այլն): 3.4. Անհրաժեշտ է ապահովել կրակմարիչի առկայությունը և դրանց հեշտ հասանելիությունը շինհրապարակում և կիրառվող տեխնիկայում: 3.5. Անհրաժեշտ է ապահովել առաջին բուժ օգնության միջոցների առկայությունը և դրանց հեշտ հասանելիությունը շինհրապարակում: 3.6. Բանվորական և այլ անձնակազմը պետք է ապահովվի սեզոնային արտահագուստով և այլ անհատական պաշտպանության միջոցներով, որոնք պետք է համապատասխանեն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված չափանիշներին:	Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏՀՀ)

		<p>(մշտապես սաղավարտների կիրառում, անհրաժեշտության դեպքում դիմակներ և պաշտպանիչ ակնոցներ, պաշտպանիչ հագուստ և կոշիկներ):</p> <p>3.7. Աշխատանքային անվտանգության և առողջության հետ կապված միջադեպերը պետք է գրանցել:</p> <p>3.8. Աշխատողները պետք է անցնեն աշխատանքի անվտանգության հրահանգավորում, ինչը պատշաճորեն պետք է գրանցվի համապատասխան գրանցամատյանում:</p> <p>3.9. Խստորեն պետք է պահպանվեն ՀՀ օրենսդրությամբ պահանջվող աշխատանքային անվտանգության պահանջներն ու նորմերը:</p>	
Հանրության հետ կապ և հանրային իրազեկում			
<p>4. Հանրության իրազեկման բարձրացում, բողոքարկման մեխանիզմ</p>	<p>Ազդակիրների թերի իրազեկվածությունը, տեղեկատվության և փոխըմբռնման պակասը կարող է հանգեցնել դժգոհությունների, որի արդյունքում հնարավոր են նախատեսվող գործունեության ժամկետների հետաձգումներ:</p>	<p>4.1. Շինարարական աշխատանքները սկսելուց առաջ անհրաժեշտ է տեղադրել ցուցանակներ / տեղեկատվական վահանակներ, որոնք պարունակում են տեղեկատվություն շինարար կազմակերպության, նրա գտնվելու վայրի, աշխատանքային ժամերի, պատասխանատու անձանց և նրանց հեռախոսահամարների/ էլեկտրոնային հասցեների մասին:</p> <p>4.2. Շին հրապարակում անհրաժեշտ է ունենալ բողոքների գրանցամատյան և նշանակել պատասխանատու անձ, ով 15 օրյա ժամկետում պետք է պատասխանի դիմորդին՝ հարցի լուծման վերաբերյալ:</p>	<p>Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏՀՀ)</p>
Շրջակա միջավայրի պահպանություն			
<p>5. Հողային աշխատանքներ, շինանյութերի փոխադրումներ, շինարարական այլ աշխատանքներ</p>	<p>1. Տրանսպորտային միջոցների երթևեկությունից, ինչպես նաև շին տեխնիկայի շահագործուից առաջացած փոշու և այլ արտանետումների ազդեցությունը:</p> <p>2. Շին. աշխատանքների արդյունքում աղմուկի և թրթռումների մակարդակի աճի հետևանքով ազդեցությունը:</p>	<p>5.1. Օդի աղտոտման և փոշու կառավարում</p> <p>5.1.1. Փոշու արտանետումները նվազագույնի հասցնելու նպատակով շինհրապարակի տարածքում պարբերական ջրցանումների իրականացում:</p> <p>5.1.2. Օդի որակի չափագրումների իրականացում ըստ անհրաժեշտության՝ ազդակակիր անձանց բողոքների դեպքում:</p> <p>5.1.3. Անհրաժեշտ է նվազագույնի հասցնել շինհրապարակում պահվող նյութերի և թափոնների քանակը և պահել կուտակված նյութերը հնարավորինս ծածկված վիճակում փոշու հնարավոր տարածումից խուսափելու համար:</p> <p>5.1.4. Շրջակա տարածքները (մայթերը, ճանապարհները) պետք է զերծ պահվեն շինարարական աղբից՝ փոշին նվազագույնի հասցնելու նպատակով</p> <p>5.1.5. Անհրաժեշտ է սահմանափակել մեքենաների արագությունը փոշու քանակը նվազեցնելու նպատակով:</p> <p>5.1.6. Անհրաժեշտ է ապահովել շին հրապարակ մուտք գործող և լքող մեքենաների անվադողերի լվացումը:</p> <p>5.2. Աղմուկի և թրթռումների կառավարում</p> <p>5.2.1. Շին. հրապարակում աղմուկի և թրթռումների մակարդակը պետք է համապատասխանի ՀՀ օրենսդրական նորմերին, իսկ չափագրումներ կիրականացվեն ըստ սահմանված ժամանկացույցի:</p>	<p>Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏՀՀ)</p>

		<p>5.2.2. Աղմկահարույց աշխատանքների իրականացում օրվա ցերեկային ժամերին՝ սամանափակվելով միայն թույլատրված ժամերի միջակայքում:</p> <p>5.2.3. Մեքենաների ապահովվում խլացուցիչներով: Անսարք վիճակում գտնվող մեքենաների օգտագործման բացառում:</p> <p>5.2.4. Շինարարության մեջ ներգրավված բանվորներին ԱՊՄ-ով, այդ թվում՝ ականջակալներով, ապահովում:</p>	
<p>6. Կենսաբազմազանություն</p>	<p>1. Բուսական աշխարհի վրա հնարավոր ազդեցություններ</p> <p>2. Կենդանական աշխարհի վրա հնարավոր ազդեցություններ</p>	<p>6.1 Նախատեսվող գործունեության տարածքում արժեքավոր և հատուկ պահպանության միջոցառումներ ենթադրող բույսերի տեսակները բացակայում են: Այնուամենայնիվ, շինարարական աշխատանքների ընթացքում պարբերական մոնիտորինգ և հսկողություն կիրականացվի հնարվոր ռիսկերը բացառելու նպատակով:</p> <p>6.2 Նախատեսվող գործունեության տարածքում արժեքավոր և հատուկ պահպանության միջոցառումներ ենթադրող կենդանիների տեսակները բացակայում են: Այնուամենայնիվ, շինարարական աշխատանքների ընթացքում պարբերական մոնիտորինգ և հսկողություն կիրականացվի հնարվոր ռիսկերը բացառելու նպատակով:</p>	
Շինարարական հրապարակի կազմակերպում			
<p>7. Շինհրապարակի կազմակերպում</p>	<p>Շինհրապարակի ոչ ճիշտ կազմակերպումից բխող ազդեցություններ</p>	<p>7.1. Շին հրապարակն անհրաժեշտ է կազմակերպել բացառապես կառուցապատման ենթակա տարածքի ներսում:</p> <p>7.2. Շին. հրապարակի կազմակերպման սխեմայում պետք է նշված լինեն շին. նյութերի պահեստավորման, նյութերի և թափոնների ժամանակավոր կուտակման տեղերը, մեքենաների և սարքավորումների կայանատեղերը և այլն:</p> <p>7.3. Անհրաժեշտ է նախատեսել ավազի, ցեմենտի, այլ սորուն նյութերի, հողային զանգվածների, ինչպես նաև շինարարական աղբի պահեստավորումը փակ տարածքներում կամ դրանց ծածկումն անթափանց թաղանթներով:</p> <p>7.4. Անհրաժեշտ է իրականացնել շինհրապարակի ցանկապատում, համապատասխան տեղեկատվական ցուցանակի ու մուտքն արգելող նշանների տեղադրում:</p> <p>7.5. Անհրաժեշտ է իրականացնել շենք ծածկումը շինարարությանը համապատասխան բարձրությամբ անթափանց թաղանթով:</p> <p>7.6. Անհրաժեշտ է նվազագույնի հասցնել բաց տեղամասերի քանակը, հետլիցքն իրականացնել հնարավորինս կարճ ժամկետներում, տեղադրել նախագգուշացնող նշաններ:</p>	<p>Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏՀՀ)</p>

		<p>7.7. Շինարարական տրանսպորտային միջոցները և սարքավորումները պետք է լվացվեն շինհրապարակի տարածքից դուրս՝ համայնքում գործող մասնագիտացված լվացման կետերում:</p>	
--	--	---	--

Երթևեկության կառավարում

<p>8. Շինհրապարակ մուտք ու ելք գործող մեքենաներ</p>	<p>Երթևեկության հնարավոր ազդեցություններն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • երթևեկության խափանումներ • երթևեկության հետ կապված վտանգներ և անվտանգության խնդիրներ • փոշու, աղմուկի և թրթռումների մակարդակի աճ • հասարակական ճանապարհների վրա ցեխի և շին աղբի տարածում • շինարարական ծանր սարքավորումների և փոխադրամիջոցների կողմից ճանապարհներին վնաս 	<p>8.1. Մեքենաների և բեռնատարների երթևեկությունը անհրաժեշտ է կազմակերպել հասարակական երթևեկությանը և հիմնական հանրային ճանապարհին նվազագույն անհարմարություններ և վնաս պատճառելու սկզբունքով:</p> <p>8.2. Անհրաժեշտության դեպքում, ձեռնարկել ճանապարհին հասցրած վնասների վերականգման աշխատանքներ՝ ապահովելով ճանապարհների նախնական վիճակը:</p> <p>8.3. Դեպի շինարարական հրապարակ մուտքն ու ելքը պետք է կազմակերպել ընդհանուր երթևեկության և հասարակական անվտանգության համար նվազագույն խոչընդոտներով:</p> <p>8.4. Անհրաժեշտ է խուսափել գործողություններից, որոնք կարող են ճանապարհների խցանումների պատճառ դառնալ:</p> <p>8.5. Մեքենաների և սարքավորումների կայանատեղին անհրաժեշտ է կազմակերպել միայն սահմանված վայրերում:</p> <p>8.6. Անհրաժեշտ է ապահովել բեռնատարների ծածկով երթևեկումը շինհրապարակը լքելիս:</p> <p>8.7. Անհրաժեշտ է իրականացնել փոխադրամիջոցների տեխնիկական վիճակի կանոնավոր զննում՝ վառելանյութի և յուղի արտահոսքը կանխելու համար:</p> <p>8.8. Անհրաժեշտ է դադարեցնել արտահոսքեր ունեցող մեքենաների աշխատանքը և դրանք փոխարինել պատշաճ վիճակում գտնվող մեքենաներով:</p>	<p>Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏՀՀ)</p>
---	--	---	--

Արտակարգ իրավիճակների կառավարում

<p>9. Վտանգավոր նյութերի օգտագործում և այլ արտակարգ իրավիճակների դեպքեր (դժբախտ պատահարներ և այլն)</p>	<p>Վառելիքի, յուղի կամ այլ թունավոր նյութերի արտահոսքի պատճառով հնարավոր է վտանգավոր նյութերի թափանցում հողի մեջ:</p>	<p>9.1. Անհրաժեշտ է նշանակել արտակարգ իրավիճակների համար պատասխանատու անձ, ով մշտապես ներկա կգտնվի շին. հրապարակում:</p> <p>9.2. Շինհրապարակը պետք է ապահովված լինի արտահոսքը կանխող/մաքրող սարքավորումներով՝ հողի հնարավոր աղտոտումը կանխելու համար:</p> <p>9.3. Վտանգավոր նյութերի կառավարումը պետք է իրականացնել համապատասխան ՀՀ օրենսդրական պահանջներին:</p> <p>9.4. Վտանգավոր նյութերն ու վառելանյութն պետք է պահել ծածկված, ապահով և բնական ճանապարհով օդափոխվող տարածքում՝ ապահովված անթափանց հատակով և պատնեշով:</p>	<p>Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏՀՀ)</p>
--	---	--	--

		<p>9.5. Շինարարական բոլոր տեղամասերում անհրաժեշտ է պահովել արտակարգ պատահարների դեպքում կոնտակտային տվյալները, պատասխանատու անձանց և անվտանգության պատասխանատուի անուն(ները), հեռախոսահամարները պարունակող պաստառների առկայությունը:</p> <p>9.6. Շին. աշխատանքների տեղամասերում տեղադրել հրդեհաշիջման սկզբնական միջոցներ, հրշեջ հիդրանտներ, փակցնել հակահրդեհային անվտանգության պաստառներ, հրդեհների մասին ուղեցույց-հիշեցումներ և այլն:</p> <p>9.7. Մշտապես իրականացնել շինարարական հրապարակի, բաց պահեստների հակահրդեհային միջտարածությունների ժամանակին մաքրում հրդեհավտանգ թափոններից և աղբից, քանի որ հակահրդեհային միջտարածությունները չեն կարող օգտագործվել նյութերի, սարքավորումների, տարաների պահեստավորման, ավտոտրանսպորտային տեխնիկայի կայանման համար:</p> <p>9.8. Հրդեհաշիջման համար նախատեսված ջրաղբյուրների ճանապարհները և անցումները պետք է միշտ ազատ լինեն, շինարարության ընթացքում ճանապարհների փակման դեպքում՝ ջրային աղբյուրներին մոտենալու կամ այդ հատվածով անցնելու նպատակով տեղադրել շրջանցման ուղղությունը ցույց տվող ցուցանակներ:</p> <p>9.9. Անբարենպաստ օդերևութաբանական պայմանների (քամու արագություն, անհողմություն, մառախուղ) դեպքում աշխատանքներն իրականացնել պահպանելով անվտանգության բոլոր կանոնները կամ շին. աշխատանքները դադարեցնել մինչ օդերևութաբանական պայմանները կլինեն բարենպաստ աշխատանքները վերսկսելու համար:</p> <p>9.10. Արտակարգ պատահարի դեպքում դրանք պետք է գրանցվեն համապատասխան գրանամատյանում:</p>	
--	--	--	--

Թափոնների և նյութերի կառավարում

<p>10. Շինարարական աշխատանքները և շինարարական աշխատանքներ</p>	<p>Շին աղբի տեղադրումը անհամապատասխան վայրերում, ջրահեռացման համակարգ ներթափանցող թափոնները և աղտոտիչները և շինարարական այն նյութերը, որոնք չեն մաքրվում շինարարակից, իրենցից ներկայացնում են պոտենցիալ վտանգ:</p>	<p>10.1. Թափոնների հավաքման վայրերը և հեռացման ուղիները պետք է նախապես որոշված լինեն շինարարության արդյունքում գոյացող թափոնների բոլոր հիմնական տեսակների համար:</p> <p>10.2. Կանոնավոր կերպով (ամենաուշը 3 օրը մեկ) շինարարակից անհրաժեշտ է հեռացնել շին. թափոններն ու աղբը՝ փոշու և շին աղբի երկարատև կուտակումը և երթևեկության խոչընդոտները կանխելու համար:</p> <p>10.3. Շին հրապարակի տարածքում անհրաժեշտ է հատկացնել շին. աղբի նախնական կուտակման վայր:</p> <p>10.4. Շինարարական աղբը անհրաժեշտ է տեղափոխել դրանց հեռացման համար հատուկ հատկացված վայրեր՝ հատուկ սահմանված երթուղով:</p> <p>10.5. Շինարարական հավաքված վտանգավոր թափոնները պետք է պատշաճ կերպով հավաքվեն և հեռացվեն համապատասխան արտոնագիր ունեցող կազմակերպությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով:</p>	<p>Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏՀՀ)</p>
---	--	--	--

		<p>10.6. Պետք է կատարվեն թափոնների հեռացման վերաբերյալ համապատասխան գրանցումներ/գրառումներ՝ որպես ապացույց, որ թափոնների կառավարումը կատարվում է պատշաճ և նախատեսվածի համաձայն:</p> <p>10.7. Կենցաղային աղբի հավաքումը պետք է իրականացվի դրա համար նախատեսված տարրաներում և պարբերաբար հեռացվի համապատասխան աղբահավաք կազմակերպության կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով:</p> <p>10.8. Անհրաժեշտ է բացառել շինանյութերի և շին. աղբի կուտակումը շինհրապարակից դուրս՝ մասնավոր կամ հասարակական տարածքում, ինչպես նաև շին. աղբի հեռացման նպատակով հասարակական աղբամանների օգտագործումը:</p>	
Աշխատողների վերապատրաստում			
<p>11. Աշխատողների վերապատրաստում</p>	<p>Թերի իրազեկվածության և տեղեկատվության պակասից բխող ազդեցություններ:</p>	<p>11.1. Անհրաժեշտ է իրականացնել բոլոր աշխատողների համար ԲԿՊ պահանջների մասին դասընթացներ՝ այդ թվում թափոնների ճիշտ կառավարման, տարածքը մաքուր պահելու և այլն:</p> <p>11.2. Բոլոր աշխատողներին անհրաժեշտ է իրազեկել աշխատանքի անվտանգության և տարբեր արտակարգ իրավիճակների դեպքում ձեռնարկվող միջոցառումների վերաբերյալ:</p>	<p>Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏՀՀ)</p>
Աշխատանքային տեղամասի վերականգնում, բարեկարգում, տարածքի կանաչապատում			
<p>12. Շինհրապարակի վերականգնում, տարածքի բարեկարգում</p> <p>13. Կանաչապատում</p>	<p>Անհրաժեշտ է շինհրապարակից հեռացնել շին. տեխնիկան, բոլոր շին պարագաները, շինարարական նյութերը, թափոնները և այլն:</p>	<p>13.1. Շինհրապարակից անհրաժեշտ է հեռացնել շինարարության հետ կապված բոլոր պարագաները, այդ թվում՝ չօգտագործված նյութերը, թափոնները, մեքենաները, սարքավորումները, ցանկապատը և այլն:</p> <p>13.2. Անհրաժեշտ է վերականգնել բոլոր վնասված կամ տեղահանված կոմունիկացիաները:</p> <p>13.3. Անհրաժեշտ է մաքրել շինհրապարակը կենցաղային և այլ աղբից, հեռացնել յուղի, վառելիքի արտահոսքի հետքերը:</p> <p>13.4. Անհրաժեշտ է կատարել նախագծով նախատեսված բարեկարգման աշխատանքները:</p> <p>13.5. Անհրաժեշտ է ապահովել կանաչապատման աշխատանքները՝ դրանք համաձայնեցնելով Մարտունու համայնքապետարանի հետ:</p>	<p>Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏՀՀ)</p>
ՎԵՏՇԻՆԱՐԱՐԱՐԱԿԱՆ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ՓՈՒԼ			
<p>14. Թերությունների վերացման աշխատանքներ</p>	<p>Շինարարական փուլի համար սահմանված բոլոր ազդեցությունները</p>	<p>14.1. Անհրաժեշտ է ապահովել նախագծով նախատեսված բոլոր աշխատանքների պատճառ իրականացումը:</p>	<p>Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏՀՀ)</p>

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3. ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՄՈՆԻՏՈՐԻՆԳԻ ՊԼԱՆ

Վայր/ Գործողություն/ Փուլ	Մոնիտորինգի ենթակա պարամետրեր	Մոնիտորինգի կետեր	Մոնիտորինգի գործիքներ/ մեթոդներ	Բնապահպանական գործողությունների ցուցանիշ	Պատասխանատուներ	Մոնիտորինգի հաճախականություն
Շ Ի Ն Ա Ր Ա Ր ՈՒ Թ Յ Ա Ն Փ ՈՒ Լ						
1. Հանրային լսումներ և կապը հանրության հետ	- Հանրության տեղեկացվածությունը շինարարության փուլերի վերաբերյալ - Ազդակիր կողմերի տեղեկացվածությունը ԲԱՄ-ի վերաբերյալ	շին. հրապարակ	- փաստաթղթերի ստուգումներ, - տուգայցեր շին տեղամասեր, - հանրային լսումներ, - բողոքների գրանցամատյանի ստուգումներ	Բողոքներին արձագանքման մեխանիզմն իրականացվել է բոլոր պահանջներին համապատասխան	Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏՀՀ)	Հանրային լսումները՝ շին աշխատանքները սկսելուց առաջ, ԲԱՄ-ը
2. Շրջակա միջավայրի պահպանություն	- փոշու և այլ օդի աղտոտիչների արտանետումներ, աղմուկի և թրթռումների մակարդակի բարձրացում - Կենսաբազմազանության պահպանություն	շին. հրապարակ,	- ակնադիտական ստուգումներ՝ շին. հրապարակ ստուգայցերի միջոցով, - բողոքների գրանցամատյանի գրառումների ստուգում; - փոշու, աղմուկի, թրթռումների մակարդակների գործիքային չափում և վերլուծություն: - Ֆյորայի և ֆաունայի արժեքավոր տեսակների կամ ծառատեսակների իդենտիֆիկացում, եթե կան այդպիսիք:	- գրանցամատյանում գրանցված բողոքների քանակն ու կարևորությունը, - փոշու, աղմուկի և թրթռումների մակարդակը գտնվում է ՀՀ գործող նորմերի սահմաններում - տեսակի անվանում, քանակ, նկարագիր, տեղադիրք	Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏՀՀ)	Կանոնավոր ժամանակացույցին համապատասխան
3. Շին աղբի և թափոնների տեղադրման վայրեր	- շին աղբի և թափոնների տեղադրման գտնվելու վայրը և կառավարումը:	Շին աղբի և թափոնների տեղադրման վայրի հարևանությամբ բնակչությանը պատճառված անհարմարություններ:	- փաստաթղթերի ստուգում	- Շին աղբի և թափոնների տեղադրման վայրը համապատասխանում է պետ. մարմինների կողմից թույլատրված տարածքին, - գրանցամատյանում գրանցված բողոքների քանակն ու կարևորությունը	Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏՀՀ)	Կանոնավոր ժամանակացույցին համապատասխան
4. Երթևեկության և մոտեցման ուղիների կառավարումը	- երթուղիների և մոտեցման ուղիների գտնվելու վայրերը; - հարևան բնակչությանը պատճառվող անհարմարությունները և անվտանգ	Ճանապարհների օգտագործում սարքավորումների և նյութերի տեղափոխության	- փաստաթղթերի ստուգում, - շինհրապարակ կատարած ստուգայցեր	- Երթևեկության և մոտեցման ուղիների համապատասխանությունը, - գրանցամատյանում գրանցված բողոքների քանակն ու կարևորությունը	Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏՀՀ)	Կանոնավոր ժամանակացույցին համապատասխան

	գույան հարցերը, ճանապարհներին և այլ կառույցներին պատճառվող վնասներ:	համար, շին. հրապարակի մոտեցման մուտքերը				
5. Թափոնների և շին. նյութերի կառավարում	- Շինարարական թափոնների և նյութերի կառավարումը շինարարության ընթացքում	շին. հրապարակ	- փաստաթղթերի ստուգում, - շինհրապարակ, թափոնավայրեր կատարած ստուգայցեր	- շին աղբը, կենցաղային աղբը, ոչ պիտանի և ավելցուկային նյութերի քանակները կառավարվում են Պլանին համապատասխան և տեղադրվում են միայն թույլատրված վայրում, - թափոնների գրանցամատյանը մշակված է և պատշաճ վարվում է:	Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏՀՀ)	
6. Շինհրապարակի վերականգնում, բանվորական հագուստի, անվտանգության կանոնների, սանիտարահիգիենիկ կանոնների պահպանում, կանաչապատում և տարածքի բարեկարգում	- շինհրապարակը մաքրված է, նյութերը և թափոնները հեռացված են, - բոլոր մակերեսները, այդ թվում՝ ժամանակավոր օգտագործված տարածքները վերականգնված են, - շինհրապարակի տարածքը բարեկարգված է:	Տեղամասեր կատարած ստուգայցեր	- Աշխատողների սանիտարահիգիենիկ պայմանները համապատասխանում են ՀՀ առողջապահության նախարարի 2012 թ. սեպտեմբերի 19-ի N 15-Ն հրամանով հաստատված «Կազմակերպություններում աշխատողների սանիտարակենցաղային սենքերի» N 2.2.8-003-12 սանիտարական կանոնների և նորմերի պահանջներին: - Շինհրապարակի որակի, բանվորական հագուստի կուլտուրայի, անվտանգության կանոնների պահպանման ուղղված մոնիթորինգն իրականացված է: - Շինհրապարակի վերականգնման և բարեկարգման պլանն առկա է: - Բոլոր մակերեսներն այդ թվում՝ ժամանակավոր օգտագործված տարածքները վերականգնված են մինչև սկզբնական վիճակը:	- Պահպանված են շինհրապարակի որակի, բանվորական հագուստի կուլտուրայի, անվտանգության կանոնների պահպանման ուղղված մոնիթորինգները և սարքավորումները հեռացված են շինհրապարակից,	Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏՀՀ)	
Շ Ա Հ Ա Գ Ո Ր Ծ Մ Ա Ն (Թ Ե Ր ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն Ն Ե Ր Ի Վ Ե Ր Ա Ց Մ Ա Ն) Փ ՈՒ Լ						
7. Թերությունների վերացման աշխատանքներ	- Աղմուկի, օդի աղտոտիչների և այլ բնապահպանական ազդեցություններ	բնակելի համալիրի տարածքի սահմաններում	Չափումներ	Աղմուկի, թրթռումների, հողի և օդի որակի չափագրումներ՝ ստուգելու համար համապատասխանությունը ՀՀ օրենսդրական պահանջներին:	Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամ (ՀՏՀՀ)	

8. Տարածքի բարեկարգում	Թփերի և այլ բուսականության նորմալ աճ	Բարեկարգման բոլոր տեղամասերը	Ստուգայցեր	Թփերի և խոտածածկույթի սանիտարական վիճակի ստուգումներ	«Կապավոր» ՍՊԸ և «Գրանդ Այանս» Ս	
------------------------	--------------------------------------	------------------------------	------------	--	---------------------------------	--

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ, ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿ , ԱՎԱԳԱՆՈՒ ՀԱՄԱՁԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԼՍՄԱՆ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐ

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Մարտունի համայնքի Ծովինար բնակավայրի վարչական ղեկավարի նստավայրում կայացած ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Մարտունի համայնքի Ծովինար բնակավայրի կրթահամայնքի կառուցման նախագծի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության վերաբերյալ 1-ին հանրային քննարկումների

2024թ-ի նոյեմբերի 11-ին, ժամը 11:30-ին ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Մարտունի համայնքի Ծովինար բնակավայրի վարչական ղեկավարի նստավայրում տեղի ունեցավ ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Մարտունի համայնքի Ծովինար բնակավայրի դպրոցի կառուցման նախագծի և նախնական գնահատման հայտի վերաբերյալ 1-ին հանրային քննարկումը՝ «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջների համաձայն: Հանրային քննարկումների հայտարարությունը հրապարակված է եղել «Առավոտ» օրաթերթի 2024 թ-ի հոկտեմբերի 9-ի համարում:

Հանդիպմանը մասնակցում էին Հայաստանի Տարածքային Ջարգացման Հիմնադրամի, ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Մատունու համայնքի և Ծովինար բնակավայրի, նախագծող կազմակերպության («Լուր» ՍՊԸ), նախագծի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության մշակման և հանրային լսումների կազմակերպման պատասխանատու ընկերության («Էկոնոմ Էկո» ՍՊԸ) ներկայացուցիչները:

Մարտունու համայնքապետարանի գյուղատնտեսության և բնապահպանության բաժնի պետ **Հ.Հարությունյանն** ողջունեց ներկաներին և ներկայացրեց հանդիպման նպատակը: Այնուհետև խոսքը փոխանցեց ՇՄԱԳ փորձագետ Մ. Խաչատրյանին:

Մ. Խաչատրյանը ողջունեց մասնակիցներին և իրազեկեց ներկաներին, որ քննարկվող նախագիծը, «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի 12-րդ հոդվածի համաձայն ենթակա է փորձաքննության, որի համար նախատեսվում է 2 հանրային քննարկում: Քննարկումների արդյունքում առաջացած առաջարկությունները հաշվի կառնվեն հետագա գործողությունների համար: Այնուհետև Մ. Խաչատրյանը ներկայացրեց ծրագրին և նախագծին վերաբերող որոշ մանրամասներ, հնարավոր բնապահպանական միջոցառումները և ներկաներին հորդորեց տալ հարցեր և ներկայացնել առաջարկներ, այնուհետև խոսքը փոխանցեց նախագծող կազմակերպության ներկայացուցիչ՝ Ա. Կարապետյանին:

Ա. Կարապետյանին ներկայացրեց ընդհանուր տեղեկատվություն կառուցվող կրթահամայնքի մասին զեմագրերի օգնությամբ:

Գ.Եսայանը ներկայացվեց , որ շինարարության ընթացքում իրականացվելու է մշտադիտարկումներ :

Հ.Հարությունյանը հարցադրում արեց նկուղային հարկի կառուցման վերաբերյալ, որին Ա. Կարապետյանը տվեց դրական պատասխան :

Հ.Ղահրամանյանը տեղեկացրեց, որ նախատեսվում է ներգրավել համապատասխան մասագետներ բնակիչների կազմից:

Հ. Հարությունյանը նաև հարցադրում արեց դպրոցի ապամոնտաժման մասին , որին պատասխան տվեց Ա. Կարապետյանն, ասելով որ ՀՏՁՀ-ի հետ քննարկելուց հետո նոր կկարողանան հստակ որոշման գալ հարակից կառույցները քանդելու մասին :

Հ.Հարությունյանը հարցրեց նաև կոյուղու առկայության մասին , որին Ա. Կարապետյանն էլ պատասխանեց , որ լինելու է մաքրման կայան:

Ընդհանուր հարցեր ու պատասխաններ հնչեցին ծրագրի մանրամասների մասին :

Բնակիչները առաջարկեցին գնալ ու տեղում ուսումնասիրել դպրեցը :

Նախագիծը արժանացավ դրական գնահատականի Շատվան բնակավայրի բնակիչների կողմից:

Այլ հարցեր չհնչեցին և **Հ. Հարությունյանն** ավարտեց քննարկումը:

Քննարկումների վարող և պատասխանատու՝

ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Մարտունու համայնքապետարանի գյուղատնտեսության և բնապահպանության բաժնի պետ **Հ. Հարությունյանն**
Ձեռնարկողի ներկայացուցիչ՝
«ԼՈՒՔ» ՍՊԸ-ի տնօրեն՝ **S. Առաքելյան**

Մասնակիցների ցանկ

«ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Մարտունի համայնքի Շովինար բնակավայրի դպրոցի կառուցում» նախատեսվող գործունեության վերաբերյալ 2024թ-ի նոյեմբերի 11-ին ժամը 11:30-ին Մարտունի համայնքի Շովինար բնակավայրի վարչական ղեկավարի նստավայրում կազմակերպված հանրային ծանուցման և քննարկումների (1-ին փուլի հանրային ծանուցում և քննարկումներ)

N	Անուն, ազգանուն	Կազմակերպություն/պաշտոն	Հեռախոսահամար	Ստորագրություն
	Վարդգեսյան Գրիգորյան	«Մեծ հող» ՍՊԸ	093401940	Գրիգորյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	Կամ ԶԴ Երրորդային	033732232	Սարգսյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	ԶԴ ԶԴ ԿՈՒՄՍՍ	095794459	Սարգսյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	ՕՏԽՍՍ Կարգավիճակ	093330638	Սարգսյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	Բնակավայր	072-091-056	Սարգսյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	Բնակավայր	093808350	Սարգսյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	Բնակավայր	094551988	Սարգսյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	Բնակավայր	- -	Սարգսյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	Բնակավայր	09391607	Սարգսյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	Սարգսյան	- -	Սարգսյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	Սարգսյան	0934305	Սարգսյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	Սարգսյան	094954708	Սարգսյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	Սարգսյան	097-111-009	Սարգսյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	Սարգսյան	099-369-073	Սարգսյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	Սարգսյան	093208990	Սարգսյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	Սարգսյան	094140205	Սարգսյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	Սարգսյան	093716713	Սարգսյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	Սարգսյան	094127797	Սարգսյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	Սարգսյան	095066649	Սարգսյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	Սարգսյան	094912371	Սարգսյան

N	Անուն, ազգանուն	Կազմակերպություն/պաշտոն	Հեռախոսահամար	Ստորագրություն
	Սարգսյան Գրիգորյան	Բնակավայր	093644774	Սարգսյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	Բնակավայր	093387938	Սարգսյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	Բնակավայր	093164709	Սարգսյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	Բնակավայր	093701175	Սարգսյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	Բնակավայր	096777038	Սարգսյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	Բնակավայր	07137305	Սարգսյան
	Սարգսյան Գրիգորյան	Բնակավայր	093500005	Սարգսյան

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ
ՄԱՐՏՈՒՆԻ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆԻ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

29 նոյեմբերի 2024 թվականի N164-Ա

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ
ՄԱՐՏՈՒՆԻ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԾՈՎԻՆԱՐ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐՈՒՄ ԴՊՐՈՑԻ
ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻՆ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏԱԼՈՒ
ՄԱՍԻՆ

Հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2014 թվականի նոյեմբերի 19-ի N1325-Ն որոշման հավելվածի 28-րդ կետը, «ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Մարտունի համայնքի Ծովինար բնակավայրի դպրոցի կառուցում» նախատեսվող գործունեության վերաբերյալ 1-ին հանրային քննարկումների արձանագրությունը՝ **համայնքի ավագանին որոշում է.**

1. Նախնական համաձայնություն տալ Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի կողմից Հայաստանի Հանրապետության Գեղարքունիքի մարզի Մարտունի համայնքի Ծովինար բնակավայրում նոր դպրոց կառուցելու ծրագրին:
2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

Կողմ -16

Դեմ -0 Ձեռնպահ -0

ԱՐՇԱԿՅԱՆ ՏԱՐՈՆ

ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ ՀԱՍՄԻԿ

ԲԱՐՈՅԱՆ ՀԱԿՈՔ

ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ ԱՐԱ

ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ ԱՆԴՐԱՆԻԿ
ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ ՊԱՊ
ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ ԿՈՐՅՈՒՆ
ՀԱԿՈՐՅԱՆ ՄԵԽԱԿ
ՀԱԿՈՐՅԱՆ ՆԱՂԱՇ
ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ ԱՆԴՐԱՆԻԿ
ՀՈԿԵՅԱՆ ՀՈԿԱՆՆԵՍ
ՀՈԿԱՆՆԻՍՅԱՆ ԼԻԱՆԱ
ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ ԳՈՎԱՐ
ՄԱՐԿԱՐՅԱՆ ՍՅՈՒՋԱՆՆԱ
ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ ԼՈՒՍԻՆԵ
ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ ՀԱԿՈՐ

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ

Հ. ՀՈԿԵՅԱՆ

2024 թ. նոյեմբերի 29
ք. Մարտունի

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5. ԿԱՆԱԶԱԴԱՏՄԱՆ ՍԻԵՄԱ

ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ԵՇԱՆՆԵՐ

	ՑԱՐԱԾԻ ԱՐԴԱՆԱԸ		ԼԱՆՍԱԳԾՎՈՂ ԿԱՆԱՅ ԳՐԻՒ
	ԲԱՐԻԿԱԳՈՒՄԱՆ ԱՐԴԱՆԱԸ		ԼԱՆՍԱԳԾՎՈՂ ԱՍԼ-ԱՅԾԹ
	ԱՊԿԻ ԳՐՈՒԹՅԱՆ ԿԻՆՍԱՅԱՅՄԱՆ ԱՄԱՆԱԵՆՆԵՐԻ ԿԱՅԱՆՏՈՒՄ		ԼԱՆՍԱԳԾՎՈՂ ԱՆՍԱՆՏՔԵՏՈՆԵ ԾԱԾԿՈՒՅԹ
	ԼԱՆՍԱԳԾՎՈՂ ԳՐՈՒԹՅԱՆ ԱՄԱՆԱԵՆՆԵՐ		ԼԱՆՍԱԳԾՎՈՂ ՑԱՆԱԿՄԱՍ
	ԼԱՆՍԱԳԾՈՎ ԿԱՅԱՅԱՅՄԱՆ		ԼԱՆՍԱԳԾՎՈՂ ԴՈՐՊԱՏ, ԴՈՆԱԿ
	ԱՊԿԻ ԵՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		ԱՆՈՂԻ-ԱՅՈՒԹԻ ԴԵՐԱՅՄԱՆ ՈՂՆՈՒԹՅՈՒՆԸ
	ԱՊԿԻ ՑՐԱԳՐԻԾ		ԼԱՆՍԱՅՆԱԿՈՂ ԼԱՏԱՐԱՆՆԵՐ
	ԱՊԿԻ ԿՈՅՈՒՄԳԻԾ		ԼԱՆՍԱԳԾՎՈՂ ԴԵՆԱՄԱՍ
	ԱՊԿԻ ԲԱՆԱՐԱՆԱԸ ԵՒ ԳՐԻԾ		ԼԱՆՍԱԳԾՎՈՂ ՑՐԱԳՄԱՐ
	ԱՊԿԻ ԱՆՏԱՆՏՔԵՏՈՆԵ ՑԱՆԱԿՄԱՐՆԵՐ		

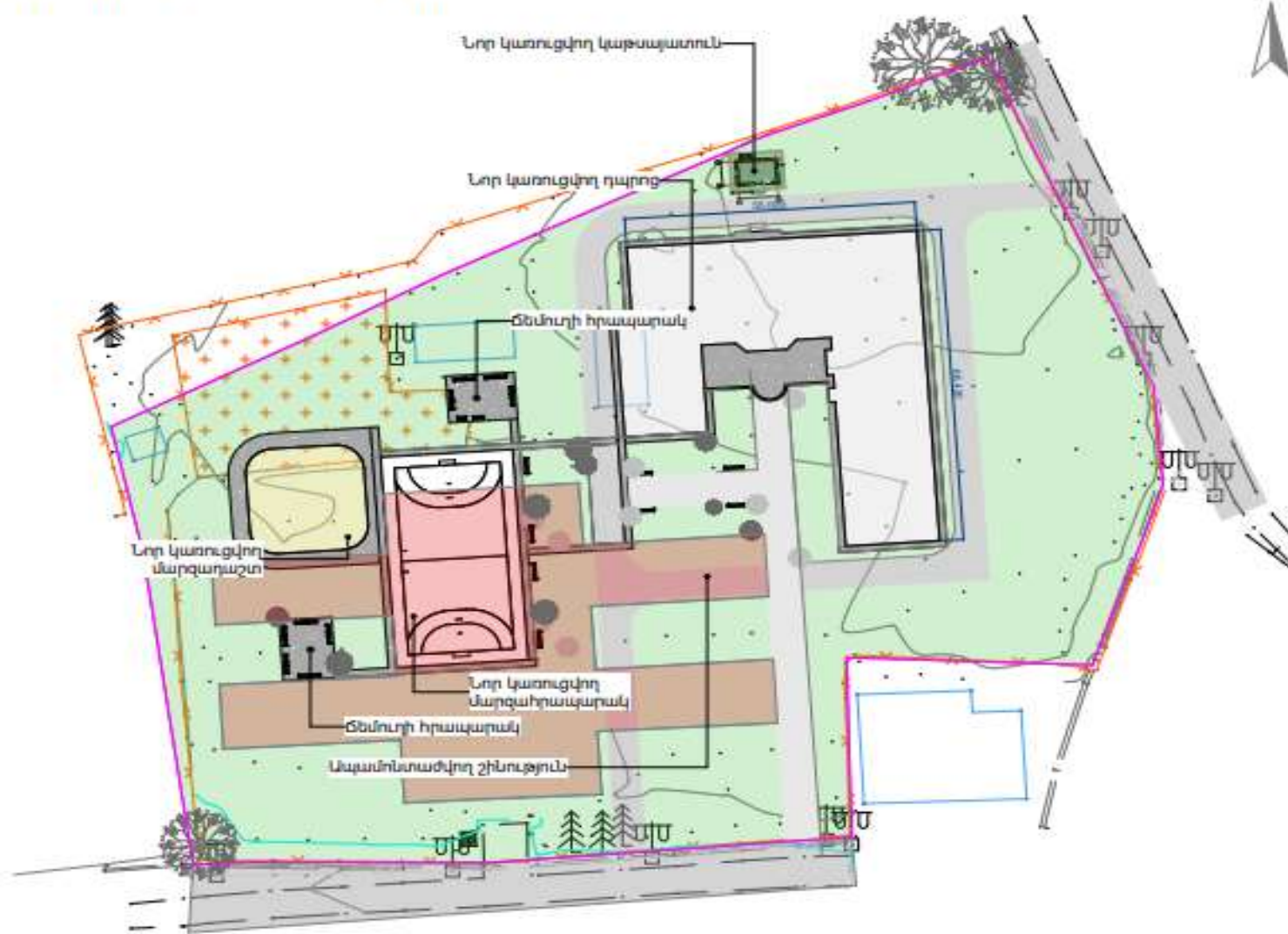
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6. ԳՈՐԾՈՂ ԴՊՐՈՑԻ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՆԵՐ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 7. ԴՊՐՈՑԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱՏԱԿԱԳԻԾ

ԾՈՎԻՆԱՐԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ՀԱՏԱԿԱԳԻԾ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 8. ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՐՈՅԱՆ ԻՐԱԴՐՈՒՅԱՆ ՍԽԵՄԱ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 9. ՊԵՏԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԻ ՎՃԱՐՄԱՆ ԱՆԴՈՐՐԱԳԻՐ

Ամերիաբանկ ՓԲԸ
 «Կապիտալ Առաքել» ՓԲԸ
 «Կապիտալ» (+37410) 361111
 Երևան
 Էլ. փոստ՝ info@ameriabank.am

Տպված է՝ 05/12/2024 15:16 (UTC+04:00)

Թ	Ամսաթիվ	Փաստաթղթի համար	Փաստաթուղթի տիպ	Ղեկավար/Ջանապարհ	Ընդունող անվանում	Ընդունող հաշիվ/բաք	Գումար	Արժույթ	Նպատակ	Փաստաթղթի վերջին համար	Ա/Բ
	05/12/2024	000044	Բյուջետային փոխանցում	1570099964460100	Ըրցակա միջավայրի վրա ադրիտիզացիոն փորձաքննություն, 9% շրջակա միջավայրի նախադրություն	900005000196	300,000.00	AMD	99 Գնդապետների մ. Անտոնյան համ. Ծովնաբերական կառուցվածքային կառուցում տեղակայվածն են հասցիի շՊՔ մեջ-ի վրա ապր. փողմա քնն. համար (Բ կատեգորիայի)	Ընդունված է	

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 10. ԻՐԱԿԻՃԱԿԱՅԻՆ ՔԱՐՏԵՐ

